

FOX MAG

LIFE MAGAZINE

No 3

ROZHOVOR LIBĚNA ROCHOVÁ **ČESKÁ NADĚJE** MIRO SABÓ **METROPOLE**
MÓDY TVÁŘE ODĚVŮ **MÓDNI IKONY** ŽENY, JIMŽ MÓDA LEŽELA U NOHOU
GURMÁN UMĚNÍ VZBUDIT TOUHU **OSOBNOST MÓDY** HANA PODOLSKÁ

EDITORIAL

Milí čtenáři,

máte před sebou třetí číslo FOXMAGu, které je záměrně věnováno fashion–designu módě, nebo-li oděvu. Věřím, že si na svých dovolených při čtení článků o módě odpočínáte. Oděv je svým způsobem umění, které nás dokáže charakterizovat, doplňuje naši osobnost, je barvou na plátně — na našem těle. Nabývá na potřebnosti, sotva se narodíme. Tím okamžikem nás utváří, doplňuje. Z počátku to příliš neovlivňujeme. Prostředí, ve kterém vyrůstáme, zážitky a zkušenosti nás utvářejí, oblečení pak odráží naši příslušnost. Šaty člověka sice charakterově nezmění, zanechávají však o nás dojem. Přečtete si jak k módě přistupuje dáma současné oděvní scény designérka, výtvarnice Liběna Rochová. Vedle ní zmiňujeme dámu módy období první republiky Hanu Podolskou známou jako českou Coco Chanel, v jejíž osobnosti se snoubí talent s ojedinělou schopností té doby, a sice se skvěle nastaveným marketingem a PR. Na stránkách našeho časopisu najdete i rozhovor s nadějným módním návrhářem Miro Sabem, který stojí nohama pevně na zemi a nezapomíná na základní vlastnost oděvu, kterou je sama jeho nositelnost. Je málo žen, které ve svém postavení dokáží zanechat ten nejsilnější dojem, motivovat okolí svojí stylovostí. Pozvolna jich pochopitelně přibývá, zmiňujeme jen ty nejvýraznější dámy společenského a kulturního života, které nás inspirují dodnes. Ženy, které s naprostou lehkostí a přirozeností sobě vlastní vytvořily svůj neopakovatelný styl, jenž se stal nesmrtelným. Zavedeme vás do Maroka, do míst, která ovlivnila tvorbu módního návrháře Yves Saint Laurenta.

Oděv, kterému není propůjčena tvář, není oděvem. Zeptali jsme se proto Olo Křížové, jak si nejlépe představit práci profesionální modelky. A na závěr trocha požitku z efektně připraveného pokrmu...i to je totiž

umění, v němž se také skrývá pojem móda. Jak pracují ti nejlepší food stylisté se dozvíte ve druhé polovině FOXMAGu.

Na závěr mi dovolu konstatování — nosme to v čem se cítíme dobře, co nás vyjadřuje, nikoliv popírá, ba dokonce přebíjí naši osobnost. Neobávejme se být originální, protože každý z nás je neopakovatelný.

Krásné léto a mnoho pestrých zážitků

JANA OPATRná

OBSAH

ROZHOVOR LIBĚNA ROCHOVÁ 04 |
ČESKÁ NADĚJE MIRO SABÓ 10 |
MÓDA A ARCHITEKTURA BUTIK
JAKO ARCHITEKTONICKÝ SKVOST 14 |
IKONY MÓDY ŽENY, JIMŽ MÓDA
LEŽELA U NOHOU 18 | METROPOLE
MÓDY TOULKY METROPOLEMI MÓDY
24 | CESTOVÁNÍ ZA UMĚNÍM
MARRAKÉŠ — NEUTICHAJÍCÍ VÁŠEŇ
28 | HISTORIE MÓDY MÓDA JAKO
ZPRÁVA O STAVU SVĚTA 31 |
GURMÁN UMĚNÍ VZBUDIT TOUHU 34 |
OSOBNOST HANA PODOLSKÁ
— ČESKÁ COCO 38 | MODELING
TVÁŘE ODĚVŮ 41 | FOX TIPY 46

FOXMAG
LIFE MAGAZINE

FOXMAG LIFESTYLE MAGAZINE. VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC ONLINE VÝKONNÝ ŘEDITEL JANA OPATRná EDITORKA DENISA ZDYCHANCOVÁ
DESIGN ZULA JURA (REDESIGN) ADRESA KŘEMENCOVA 176/6 PRAHA 1 110 00 TELEFON +420 222 514 713 E-MAIL INFO@FOXGALLERY.CZ
WEBOVKA WWW.FOXGALLERY.CZ TISKNE T.A. PRINT

PRÁZDNINOVÝ ART CAMP

POD VEDENÍM ODBORNÝCH LEKTORŮ — DESIGNERŮ A ŠPERKAŘŮ

KAŽDÝ DEN JSEM NĚKDO JINÝ

- SOCHAŘ,
- ŠPERKAŘ,
- MALÍŘ, GRAFIK,
- ILUSTRÁTOR.

KDY

— 10. — 17. 8. 2013 (VLASTNÍ DOPRAVA,
PŘÍJEZD 10. 8. K PENZIONU APALUCHA
DO 15 HODIN, V SOBOTU 17. 8. ODVOZ DĚTÍ
DO 14 HODIN)

MÍSTO

— DOLNÍ MALÁ ÚPA

PROGRAM

— V NEDĚLI POZNÁVACÍ VYCHÁZKA STÁLOU EXPOZI
CÍ KRKONOŠSKÝCH POHÁDEK SPISOVATELKY
MARIE KUBÁTOVÉ V PROSTŘEDÍ MALÉ ÚPYOD
PONDĚLÍ DO PÁTKU PROGRAM NA DANÉ TÉMA
A ODPOLEDNE HRY

UBYTOVÁNÍ

— PENZION APALUCHA

STRAVA

— PLNÁ PENZE

KAPACITA

— 16 DĚTÍ VE VĚKU 6-12 LET

CENA

— 6.700 Kč

KONTAKT

— INFO@FOXGALLERY.CZ, T: 222 514 713,
KŘEMENCOVA 176/6, PRAHA 1

PRO DETAILNÍ INFORMACE VOLEJTE NA TEL:
+420 605 112 439

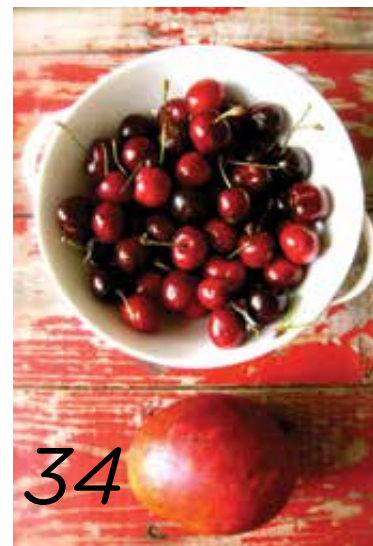
04

10

14

34

41

L É T O 2 0 1 3

STR.04

ROZHOVOR
LIBĚNA ROCHOVÁ

STR.10

ČESKÁ NADĚJE
MIRO SABÓ

STR.14

MÓDA A ARCHITEKTURA
BUTIK JAKO
ARCHITEKTONICKÝ SKVOST

STR.34

GURMÁN
UMĚNÍ VZBUDIT TOUHU

STR.41

MODELING
TVÁŘE ODĚVŮ

ODĚV JAKO VÝTVARNÉ DÍLO

TEXT: DENISA ZDYCHYNCOVÁ

FOTO: DUŠAN ŠIMÁNEK

Módní návrhářka a designérka Liběna Rochová říká, že oděv je socha v pohybu. Pracuje ale i s materiály jako je sklo či papír a tyto výlety do světa různých materiálů ji baví.

VĚDĚLA JSTE ODMALIČKA, ŽE CHCETE BÝT MÓDNÍ NÁVRHÁŘKOU?

Moje maminka byla herečka. Od dětství jsem se tedy pohybovala v divadelním prostředí a přitahovalo mě to. Později jsem sice chvíli uvažovala o etnografii, ale že chci dělat něco, co se bude týkat oděvů, v tom jsem měla v podstatě jasno. Spíše jsem ale směřovala k divadelním kostýmům. Pohybovat se ve výtvarném světě mi připadalo naprosto samozřejmé a přirozené.

MÁTE HODNĚ ŠIROKÝ ZÁBĚR – DĚLALA JSTE DIVADELNÍ KOSTÝMY, ODĚVY PRO SOUKROMÉ KLIENTKY I VOLNOU TVORBU – CO Z TOHO VÁS BAVÍ NEJVÍCE?

Nenaplnuje mě navrhování konfekce, právě proto, že jsem to dělala několik let. S prodejem v Evropě jsem problém neměla, ale vytvářet konfekci poplatnou trendům nebo trhu, to absolutně ne. Poslední roky sice dělám pro své klientky dvakrát ročně limitované kolekce, vždy tak 20–25 věcí, ale i když mě to baví, samo o sobě by mě to nenaplnovalo. Krásná disciplína je i divadelní kostým, ale já se nejraději věnuji volné tvorbě, takzvanému fashion artu. Je inspirativní se pohybovat v těchto rovinách. Mám blíže k výtvarnému pojetí oděvu. Je pro mě nejsvobodnější vyjádřit své myšlenky do oděvní formy.

MŮŽETE PŘIBLÍŽIT NĚCO Z VAŠÍ VOLNÉ TVORBY Z POSLEDNÍ DOBY?

Například jsem vytvořila oděvy a k nim skleněné objekty ve spolupráci se sklářskou firmou Ajeto. Ráda se vyjadřuji v různých materiálech — třeba právě ve skle nebo když si mohu sochat z papíru nebo z kovu. Takovéto výlety mě baví. Dělala jsem také papírové obrazy. Loni mě oslovila firma Konsepti, abych vytvořila papírové skulptury pro nábytek Patricie Urquioly. S mojí dcerou Magdalenou, která je architektka, a s Janem Činčerou, jsme vytvořili papírové skulptury, takové larvy na nábytek Patricie. Instalace získala cenu šéfredaktorů na Designbolku 12. Tak jako moje další instalace „Ikonické kabáty“ pro Simple Concept Store. Navrhla jsem velké železné rámy pro kabáty Denisy Nové a mé. Taková práce je pro mě vždy výzva. Jedno ovlivňuje druhé. Tak jako se někdo vyjadřuje obrazem nebo sochou, já se vyjadřuji oděvem. Oděv je socha v pohybu.

PROČ VÁS BAVÍ PRÁVĚ PAPIR A SKLO?

Sklo je nádherný materiál, krásný vyjadřovací prostředek. Velmi obdivuji české skláře. Představila jsem mé skleněné představy Daně Zámečnickové, umělkyni, které je sklo životním osudem, a popsala jsem jí, jakou mám představu. A ona mi řekla, že to dokáže jedině Petr Novotný, jeden ze zakladatelů sklárny Ajeto. Tak jsem za ním s malou

dušičkou jela a on mi povídá, ať to pořádně nakreslím. Řekla jsem mu, že to neumím nakreslit tak, jak potřebuje a udělala jsem pár skic a své pocity jsem mu sdělovala přímo u pece. Byla to naprosto neskutečná zkušenost. Žasla jsem, že v věci vznikaly prostřednictvím jiného člověka věci jaké já jsem viděla v hlavě. To byl absolutně nesdělitelný pocit.

NARAZILI JSTE NA NĚJAKÝ TECHNICKÝ LIMIT?

Ne, natolik je Petr Novotný schopný, že se to nestalo. Potřebovala jsem například něco upravit, on říkal, že už to víc nejde, ale já ho prosila, ať to přesto ještě zkusí a povedlo se to. Když je člověk nezatížen tím oborem, může v některých případech odborníka inspirovat. Mám despekt k lidem, kteří jsou módní návrháři a dělají špatné kolekce – je jich spousta a jejich práce je o ničem. A stejně tak je mnoho lidí, kteří dělají skvělou práci, jako třeba právě skláři z Ajeta, a k těm mám velickou úctu.

JSOU VAŠE SKLENĚNÉ OBJEKTY NĚKDE K VIDĚNÍ?

Ano, jsou v Galerii skla v Novém Boru, ve stálé expozici.

KDO JSOU VAŠE ZÁKAZNICE PRO NOSITELNOU MÓDU?

Dělala jsem například večerní toalety Lucii Bílé, i když teď jsme měly dlouhou pauzu. Mám několik zákaznic, které přišly, protože se jim moje práce líbila a staly jsme se přítelkyněmi. Spíše chodí kupovat modely z limitovaných kolekcí, které připravuji dvakrát do roka, uspořádám k tomu vždy u mě v ateliéru takovou komorní přehlídku.

NENÍ TĚŽKÉ SKLOUBIT VAŠI PŘEDSTAVU A PŘÁNÍ ZÁKAZNICE?

Nevidím to jako problém. Když si máte spolu co říci, jste si blízcí, tak to funguje. Oblékám její duši, potřebuji vystihnout její osobnost. Když řekne – ano, to jsem já. Splním to barvou, střihovým provedením, obleču ji tak, že se cítí velmi dobře. Oproti volné tvorbě, kde se nenechám ničím omezovat, je to určitý kompromis. Právě v tom, že zákazníci musím vystihnout. Ale na druhé straně si i u těchto zakázek jistou volnost nechávám.

JAK JE TO S MATERIÁLY? HODNĚ SLÝCHÁM, ŽE DŘÍVE BYLY LÁTKY DALEKO KVALITNĚJŠÍ NEŽ DNES. JE TO PRAVDA?

S tím absolutně nesouhlasím. Já mám to štěstí, že mimo jiné nakupuji u švýcarské firmy Jakob Schlaepfer ze St. Gallenu ve Švýcarsku. Ta dodává materiály nejslavnějším módním návrhářům – Chanel, Dior, Westwood. Mají 10 designérů, kteří navrhují fantastické látky s použitím nových technologií, speciálně tkané. Teď mi vyrábí objednávkou na novou kolekci, kde je mix tradiční organzy a fleecu se speciálním nátěrem. Vždy mi nabídnou něco vyjimečného. Technologie jdou obrovským způsobem dopředu a dokáží vyprodukovat látky v daleko širším rozsahu a větším výběru. Například moje kolekce představená na jarním Desgnbloku byla ze „sendvičového“ materiálu

s použitím laseru. Tato kolekce vyhrála a získala cenu šéfredaktorů.

EXISTUJE V ČESKU NĚJAKÝ ŠPIČKOVÝ VÝROBCE LÁTEK?

Je mi to strašně líto, ale oděvní a textilní průmysl je u nás v podstatě pryč. Československo byla země, kde se vyráběly látky na světové úrovni. Například manchester v Brně, ve východních Čechách bylo mnoho textilních továren. V současnosti neznám v Čechách doopravdy špičkového výrobce látek. Bohužel. Je to i otázka nákupu surovin – můžete koupit hedvábí na velmi nízké úrovni, ale také velmi kvalitní – záleží, kolik můžete obětovat financí. Ale pár textilních firem se udrželo a mají ve svém segmentu úspěch. Například společnost Veba. A Mosilanu koupila italská firma Marzotto a ti produkují klasické látky vyšší úrovně.

VYUČUJETE TAKÉ BUDOUCÍ MÓDNÍ NÁVRHÁŘE — JACÍ VAŠI STUDENTI JSOU, MÁME HODNĚ TALENTŮ?

Ano. Já mám v ateliéru hodně kreativních a šikovných lidí. Vybírám si takové, kteří mají určitý přesah – ví, co se děje ve světě a mají kulturní povědomí. Takové, kteří mají podobný, spíše výtvarný přístup, jako mám já. Nezajímá mě, když někdo chce dělat pouze trendové kolekce. Protože to není zase tak náročné. Jsou instituce věnující se tomu, co bude trendy příští rok – jaké střihy, jaké barvy a podobně. Máte to všechno jako na podnose. Dát to dohromady a udělat z toho trendovou kolekci je snadné. Ale já chci vychovat studenty, kteří nekopírují styly, ale vytváří je. Vezměte deset malířů a řekněte jim, aby nakreslili Hradčany – každý to udělá jinak. V módě je to stejné. Všechno už tady bylo – sukně, kalhoty, rukávy... já bych chtěla, aby to moji studenti pojali nově. Jsou velmi talentovaní – z jedenácti nominovaných na Objev roku na Designbloku bylo sedm z našeho ateliéru. Eliška Kuchtová dostala národní cenu za design, teď pracuje pro firmu Camper. Máme za sebou mnoho úspěchů, jsme zařazeni ke spolupráci s několika elitními školami ve světě. V květnu jsme měli výstavu v New Yorku. Už si nás v zahraničí všímají, doufám, že se teď podaří spolupráce s Parsons New School v New Yorku.

NENÍ ČESKO MOC MALÝ RYBNÍK NA TO, ABY SE TADY MLADÍ NÁVRHÁŘI UCHYTILI?

Ano, je. Tady bohužel není oděvní ani textilní průmysl na světové úrovni. Proto nutím mé studenty, aby šly ven na zkušenou. Mají potom úplně jiné vidění. Chci, aby chodili na prestižní školy, které mají jméno. Student Lukáš Spilka se například nyní dostal na Royal Academy v Antverpách, což je velmi prestižní škola, druhá studentka Karolína Juříková byla na stáži na akademii ve Vídni, kde na obor Fashion design neberou stážisty, ale v jejím případě udělali výjimku, protože splňovala jejich představy – to je velký úspěch. Moje vize je vybudovat ateliér na světové úrovni. Aby s námi ve světě počítali. A aby moji studenti vyjížděli ven, poznávali tam nové věci a s novými zkušenostmi se pak vraceli sem.

KTERÉ JSOU NEJPRESTIŽNĚJŠÍ ZAHRANIČNÍ ŠKOLY?

Ve světě jich je více, já zmíním zvláště St.Martin School v Londýně, což je velmi tvrdé studium, Ryale Academy v Londýně, London College of Fashion, Royal Academy v Antverpách, dále jde nahoru škola Polimoda ve Florencii, kterou vede Linda Loppa, nebo Parsons New Design School v New Yorku.

PŘEKVAPUJE MĚ, ŽE JSTE NEJMENOVALA ŽÁDNOU FRANCOUZSKOU ŠKOLU. FRANCIE UŽ NENÍ V MÓDĚ NA ŠPIČCE?

Samozřejmě Paříž stále hraje velmi významnou úlohu v módním světě. Existují tam také zajímavé školy, například jsem byla pozvána na IFM, ale jak to pozoruji, studenti tíhnou spíše k Londýnu a New Yorku nebo Antverpám. Obecně řečeno je ale všude velmi těžké zabodovat, protože konkurence je obrovská. Je potřeba velké štěstí a musíte být i ve správnou dobu na správném místě.

MŮŽETE POPSAT, JAK VZNIKLA VÝSTAVA BOHEMIA, INSPIROVANÁ LIDOVÝMI KROJI, KTEROU JSTE SE SVÝMI STUDENTY PŘIPRAVILA?

Hudebník Jiří Burian nás oslovil, protože viděl moji kolekci Memory pro Expo v Šanghaji, kde jsem kombinovala staré lidové kroje a současný oděv. Jemu se ta kolekce velmi líbila a protože pracuje na multimediálním projektu „Bohemia“ kde jeden ze segmentů byl oděv, oslovil nás. Vznikla velmi kvalitní kolekce, s níž i díky podpoře Českého centra nakonec celý ateliér jel do NewYorku. Výstava probíhala tři týdny.

JE NĚKDE K VIDĚNÍ?

Rádi bychom ji představili na Designbloku. Část kolekce bude také prezentována na výstavě naší školy v Pekingu.

Z ČEHO NEJVÍCE ČERPÁTE VY OSOBNĚ?

Ze všeho. Kreativní člověk by měl inspiraci nasávat každým pórem — setkáními, architekturou, výstavami, cestováním, koncerty, filmy. I běžnými věcmi — pohledem z okna, tím že jde někdo po ulici...

OPRAVDU SE VÁM STÁVÁ, ŽE VÁS INSPIRUJE JEN TAK NĚKDO NA ULICI?

Určitě. Jednak jsem workholik, jsem tou prací posedlá, ale hlavně jsem kreativní a kreativní člověk je vizuální, vidí obrazy a nápady přicházejí neustále.

JAK SE OBLÉKÁTE SAMA - DO VLASTNÍCH MODELŮ?

Mám výhodu, že jsem dělala několik let mistrovou a střihačku. Miluji střihy a mohu si dělat fantazijní výlety do jejich říše. Je to fantastické, protože když znám základy, můžu si pak víc dovolit. Nabádám i studenty, aby se naučili perfektně znát střihové konstrukce. Je to ohromě kreativní práce. Samozřejmě, když střiháte konfekční sako, tak to kreativní není. Ale jinak, ve volné tvorbě, vás napadají různé detaily, a to už velmi kreativní je. Kolekci si naskicuji, udělám si střihy, střihám si to a potom mám tým krejčích, kteří vše realizují — za mojí velmi intenzivní supervize. Pokud jde tedy o moje vlastní oblečení, večerní a společenské věci mám ze svojí dílny a jinak mám ráda třeba Lanvin s jeho sochařským přístupem, líbí se mi Dior nebo Chloé či Stella McCartney. Mám ráda osobitý přístup s rukopisem, musí to být nositelné a přitom ještě výtvarné. To je to nejtěžší.

ŘÍKALA JSTE, ŽE JSTE WORKHOLIK, ALE URČITĚ SI NĚJAK MUSÍTE ODPOČINOUT — JAK?

Sice na práci myslím pořád, ale aby mi šla, potřebuji dobré zázemí, dobrý partnerský vztah, vztah s rodinou včetně vnoučat, kterým se snažím věnovat alespoň jeden den v týdnu nebo více o prázdninách. Když mám pohodu a zázemí, lépe se mi pracuje, než v napjatých vztazích. Meditace, které se dlouhodobě věnuji mně, pomáhá řešit a zvládat vyhraněné situace. A uvádí mě do klidu.

MÁTE NĚJAKOU SPECIÁLNÍ TECHNIKU?

Ano, mám svojí cestu. Četla jsem o tom různé knížky, ale později si každý najde svojí spontánní cestu meditace. Ta mě udržuje svěží. A pak kreslení, to dělám na dovolené. Je to opravdu štěstí, když člověk může dělat práci, která ho baví.

RADÍTE NAPŘÍKLAD VAŠÍ DCEŘI, CO MÁ NOSTI?

Dceři občas věnuji něco ze své kolekce. Dělali jsme jí šaty na promoci, pak když byla svědkem na svatbě, ale radila jsem jí, spíše když byla malá. To jsem jí i hodně šila, protože za komunistů tady nic nebylo. Teď jí ani moc neradím. Ale vnoučatům vozím oblečení z cest.

JAK JSOU NA TOM ČEŠI SE STYLEM OBLÉKÁNÍ

Špatně. Celkově nemám valné mínění o českém vkusu. Myslím si, že komunisti zdevastovali co mohli. Chodit hezky oblekaný není otázka peněz, ale kultivovanosti. Patří to k celkovému estetickému vybavení člověka, ale mnoho lidí na to kašle. I na Karlovarském festivalu bylo několik takových, kteří vysloveně nechtěli ctít určitý dress code. To vidíte ale i v divadle, kam lidé mnohdy přijdou v džínách. Přitom tím vyjadřujete i úctu tomu, kdo pro vás hraje. Je tady také hodně takzvaných fashion victims — obětí módy a značky.

JAK VIDÍTE PÁNSKOU MÓDU?

Zdá se mi, že je dnes hodně nudná. Celkově bych řekla, že jsou tady málo odvážní lidé na to, aby chodili oblekáni barevně a osobitě.

VĚNUJETE SE TAKÉ CHARITĚ — JAKÝMI PROJEKTY SE ZABÝVÁTE?

Před mnoha lety jsem se setkala s Pavlou Gombou, ředitelkou UNICEFu, a chtěla jsem pomoci. Dělám práci, která mě baví, a myslím si, že je povinností pomáhat těm, kteří to štěstí nemají. Kterí se narodí třeba v Africe a musí bojovat o holé přežití. Jsem patronkou projektu panenka. Každý rok oslovujeme několik známých návrhářů a děláme panenky, které se následně vydají. Minulý rok jsme překročili magickou hranici milion korun. Dražba bývá každý rok v říjnu. Na letošek se hodně těším, protože panenku mi přislíbil šperkař Robert Coin. Pomáhám také sdružení Debra, které se zabývá nemocí motýlých křídel a jehož patronkou je Jitka Čvančarová. Když jsem se s touto nemocí setkala, tak mě to natolik zasáhlo, že jsem prostě nemohla nepomoci. **x**

01	Dušan Šimánek memory II
02	LR jaro — léto 12 bílý model
03	Foto Dušan Šimánek

LIBĚNA ROCHOVÁ

- Narodila se v roce 1951 v Brně
- Vystudovala střední školu textilní, obor oděv.
- Zúčastňovala se legendárních přehlídek a výstav na Bertramce
- Zlomovým byl pro ni rok 1990, kdy byla vyzvána, aby reprezentovala Československo na světové přehlídce módy v Dusseldorfu.
- Věnuje se především volné tvorbě a oděvům na pomezí výtvarného díla
- Kromě oděvů vytváří také objekty z papíru, skla či jiných materiálů
- Ve svém studiu LR pořádá dvakrát ročně komorní módní přehlídky své limitované kolekce
- Je zároveň pedagožkou a vede ateliér na VŠUP v Praze
- Věnuje se také charitě

MIRO SABÓ

TEXT: DENISA ZDYCHYNCOVÁ

FOTO: RADEK BROUSIL, VENDULA KNOPOVÁ

Patří mezi nejnadanější mladé módní návrháře a možná jednou vypukne česko–slovenská válka o to, kdo si ho přivlastní. Pochází totiž, ze Slovenska, ale žije a pracuje v Česku. Již dnes sbírá prestižní ocenění a jestli v něm jednou budeme mít svého Versaceho, ukáže čas.

„Můžeme si namlouvat, jak moc je móda umělecká, ale jestli neprodáte ani jedny kalhoty nebo nemáte za sebou silný kapitál, tak skončíte“

INSPIRUJETE SE HODNĚ HISTORIÍ — PROČ? JSTE TYP ČLOVĚKA, KTERÝ BY SE RADĚJI NARODIL V JINÉ DOBĚ?

Ne, v jiné době ne. Nemyslím si, že by nějaká doba byla lepší nebo horší. Všechno má svoje pro a proti. Věřím, že jsem v pravou dobu na pravém místě. Historie mě zajímá z kulturně-estetického pohledu. Dívám se na tvary, formy, kombinace barev, řemeslo a podobně.

KTERÉ HISTORICKÉ OBDOBÍ VÁS OSLOVUJE NEJVÍC?

Sám ho pořád hledám, ale myslím, že zatím se nejlíp cítím v manýrismu a raném baroku či francouzském

klasicismu. Také mě hodně zajímají první civilizace jako Egypt, Babylon, harappská kultura a podobně. Tím, jak jsou od nás vzdálené, v nich vidím něco utopického. Možná až moc naivně, ale nevadí mi to.

ODJEL JSTE TAKÉ PRACOVAT DO ZAHRANIČÍ — CO JSTE SI Z TĚCHTO POBYTŮ ODNESL?

Na různé pracovní stáže jsem do zahraničí vycestoval vícekrát, naposled do belgických Antverp k Rafu Simonsovi. Hlavní rozdíl je, že v zahraničí je móda velice tvrdý obor a je vnímána více jako byznys. Proto tam funguje. Můžeme si namlouvat, jak moc je móda umělecká, ale jestli neprodáte ani jedny kalhoty nebo nemáte za sebou silný kapitál, tak dřív nebo později s tvorbou skončíte. Dnes už nestačí jenom talent, musíte mít v sobě obchodního ducha, ovládat základy dobrého PR a podobně. Také jsem se naučil obecně to nebrat až tak vážně, přeci jenom v konečném důsledku o nic nejde.

MÁTE VE SVĚTĚ MÓDY NĚJAKÝ VZOR?

„V zahraničí je móda velice tvrdý obor a je vnímána více jako byznys“

Miuccia Prada, Ricka Owense, Rafa Simonse, Toma Forda

KTERÁ ČÁST PROCESU NAVRHOVÁNÍ KOLEKCE VÁS NEJVÍCE BAVÍ?

V současnosti zkoušení a upravování oděvu při fittingu. Kdysi jsem to nenáviděl, ale to proto, že jsem nevěděl, co s tím, když něco nevypadalo tak, jak chci.

CO BY PODLE VÁS NEMĚLO V ŽENSKÉM A MUŽSKÉM ŠATNÍKU CHYBĚT?

Pár kvalitních oděvů, které jsou dobře kombinovatelné s věcmi na den i do společnosti.

MĚLI BY SE ČEŠI V OBLÉKÁNÍ NĚCO NAUČIT?

Rozhodně by si neměli vytvářet předsudky. Měli by se oblékat více

s chutí a ohledem na osobní vkus, než na to co nosí lidé kolem nich. Neměli by se sami sebe pořád ptát, jestli zapadnou do davu.

KDYŽ POROVNÁTE STYL ODÍVÁNÍ ČECHŮ SE ZAHRANIČÍM – JAK Z TOHO VYCHÁZÍME?

Myslím, že se stylově stále hledáme, ale mladá generace má velice dobře našlápnuto. Díky internetu a blogům totiž vidí a ví, co se nosí po celém světě, a následují to.

CO RÁD NOSÍTE VY OSOBNĚ?

Spoustu věcí, nikdy nenosím jen džíny.

ČEMU SE CHCETE DO BUDOUCNA VĚNOVAT — NAVRHOVÁNÍ NOSITELNÉ MÓDY, FASHION ARTU, NEBO NĚČEMU JINÉMU?

Určitě nositelné módě. No, ptám se, kde je ta hranice. Nechci však, aby moje oděvy byly vnímány jako věci do muzea. Rád bych, aby byly nošeny s radostí a nadšením a odrážely osobnost nositele. **x**

MIRO SABÓ

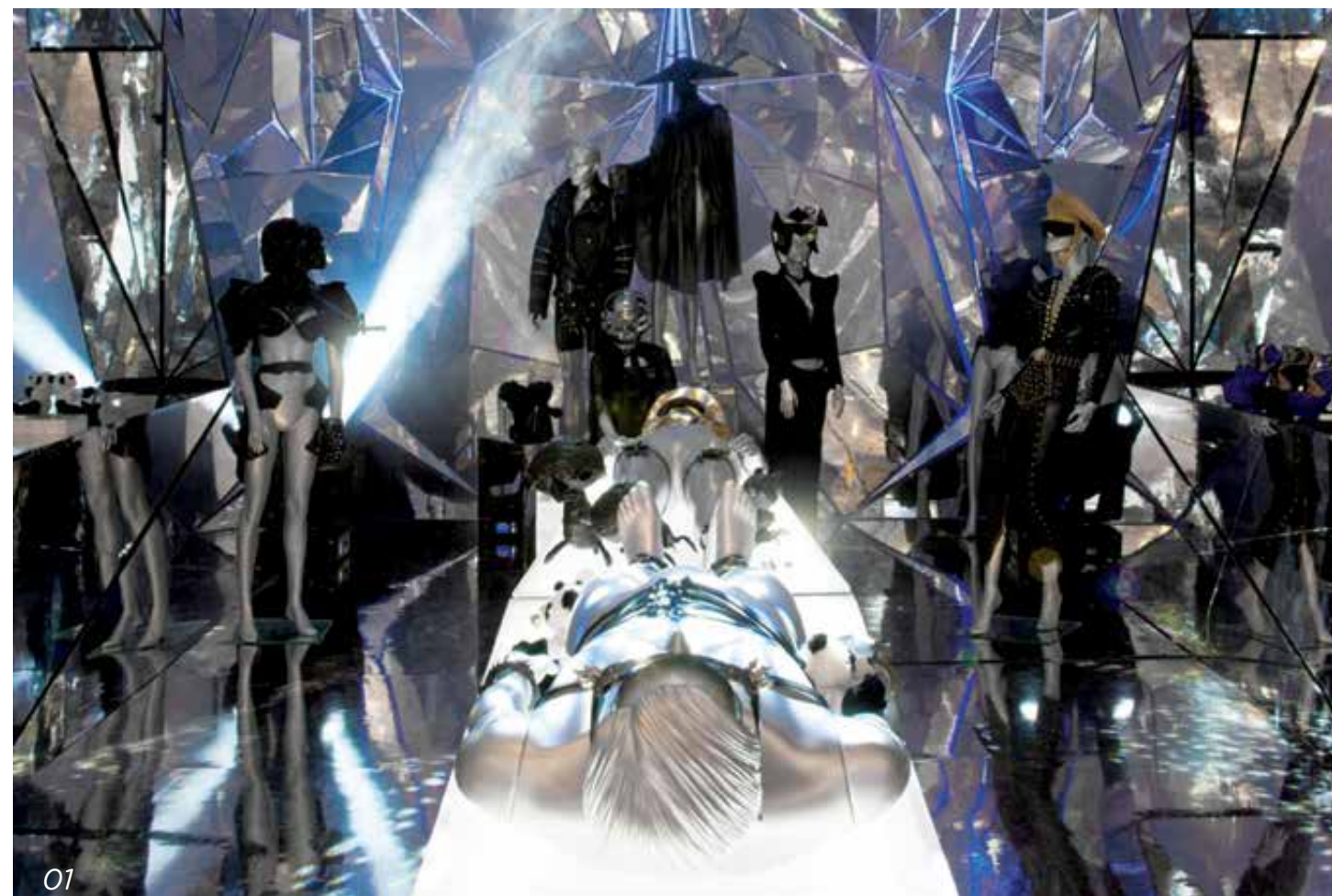
- Narodil se 16.5.1986
- Vystudoval ateliér módní tvorby na Vysoké škole umělecko průmyslové a v letech 2011–2012 tam působil jako asistent.
- Absolvoval několik zahraničních stáží: u Rafa Simonse v Antverpách (2012–2013), u Bruna Pietera v Antverpách (2010), u Peclers v Paříži (2008–2009)
- Získal několik prestižních ocenění
- Finalista Czech Grand design za rok 2012, Nejlepší zahraniční kolekce na Designbloku 2012, finalista Top Styl Designer 2011
- Mezi jeho koníčky patří historie a umění
- Je svobodný a bezdětný

BUTIK JAKO ARCHITEKTONICKÝ SKVOST

TEXT: MICHAL ŠRÁMEK

Dva pohledy na prezentaci módy — značky Nike a Nicola Formichetti přitahují pozornost ke svým produktům zcela odlišnými cestami.

01

Butik Nicolý Formichettiho v Lower Manhattan je typickým a do důsledku do-
taženým vizuálním výkřikem adresovaným mladým, dynamickým a sebevědomým
Newyorčanům. Výstřední modely tohoto japonsko italského lifedesignera (je
mimo jiné i spoluvůrcem „značky“ Lady Gaga) jsou mnohonásobně zrcadleny
v interiéru navrženém podle principu kaleidoskopu. Otáčení kouzelné trubičky je zde
nahrazeno pohybem v interiéru obchodu.

Ten je sice poměrně malý, díky stovkám zrcadel, ale návštěvník vnímá jeho
velikost úplně jinak. Každý sebemenší pohyb nabídne zcela nový vjem, tvary
jsou dynamické a agresivní, podpořené proměnlivou barevností osvětlení.
Obchodní vybavení prostoru je potlačené. Soustředí se na jeden podlouhlý pult stře-
dem prodejny, provedený ve stejném designu jako stěny a strop. Vlastní prezentace
módy ustupuje do pozadí před absolutním výtvarným provedením interiéru jako
uměleckého díla, jehož jsou vystavované modely jen integrální součástí.

01 – 02 Nicola Formichetti New
York Store Gage
Clemenceau Architects

02

03

04

Prodejnu v roce 2011 navrhlo spolu s Nicolou Formichettim architektonické studio Gage Clemenceau Architects z New Yorku. Tak trochu opakem tohoto řešení je výstavní stánek koncernu Nike „Supernatural“ pro přehlídku kolekcí jaro léto 2013 v Pekingu. Vyznačuje vzdušnou až beztížnou atmosférou klidu. Výstavní prostory jsou uvedeny ztemnělou vstupní halou elementární geometrie, v jejím čele je umístěn neonový „bumerang“, logo firmy. Odsud je vstup vpravo do vlastní expozice a vlevo do konferenčních místností. Vlastní kolekce je vystavena v minimalistickém abstraktním prostoru definovaném třemi zářícími bílými obdélníky nad podlahou a pod stropem, mezi nimiž se vznášejí v prostorových kompozicích jednotlivé kusy oděvů a obuvi.

Pozornost je tak soustředěna na vystavovanou kolekci, uspořádanou do „zahuštěného“ prostoru zdánlivě zcela bez podpěr, zavěšenou do prostoru. Svislá stěna k promítání firemních filmů je jediný pohyblivý prvek celé expozice. Artové pojetí expozice je ušlechtilé, vzdušné a etérické. Podobně vyznívají i konferenční místnosti.

Výstavní prostředí navrhla architektka Maggie Peng spolu s výtvarníkem Albertem Tienem v roce 2012. Mezi tyto dvě krajní možnosti prezentace módy se vměstná celá škála řešení, čerpajících z toho či onoho názoru. x

03 – 04 Nike Pop Up Showroom
Maggie Peng & Albert
Tien

ŽENY, JIMŽ MÓDA LEŽELA U NOHOU

TEXT: DENISA ZDYCHYNCOVÁ

Každý jejich krok byl sledován a celý svět se je dodnes snaží napodobit. Ony samy přitom většinou žádné výkřiky nejnovějších trendů neoblékaly. Naopak vyznávaly spíše nadčasovost. A v neposlední řadě měly zvláštní neopakovatelné kouzlo, vycházející zevnitř.

Kalhotový kostým, pánský klobouk, vázanka či motýlek — to rozhodně nebylo ve 30. letech běžné oblečení pro ženu. Marlene Dietrich se ale nebála je obléknout a stala se legendou. Samozřejmě ne jen kvůli svému výjimečnému stylu. Ale při vyslovení jejího jména si dnes každý vybaví dámu v pánském kostýmu. V kombinaci s ženským obličejem a vlnitými blond vlasy vznikl kontrast, který působil velmi provokativně. Její přitažlivost ale vycházela z celkové hereččiny osobnosti. Ernest Hemingway o ní například řekl: „I kdyby neměla nic jiného než svůj hlas, lámala by mužská srdce.“ Sama Marlene Dietrich však tvrdila: „Oblékám se pro sebe — ne pro veřejnost, nebo pro muže. Jen pro sebe.“ I v našich praporepublikových filmech lze napodobování jejího stylu vyzorovat. Mimochodem — Marlene Dietrich Československo dvakrát navštívila. Poprvé ještě před válkou, kdy přijela do Ústí nad Labem, protože tam bydleli rodiče jejího manžela Rudolfa

Siebera. Podruhé se vrátila s americkou armádou, pro niž v propůjčené hodnosti kapitánky pracovala jako tlumočnice. Styl Marlene Dietrich v pozdější době napodobila například Madonna a legenda Dietrich pravidelně ožívá i na přehlídkových molech.

Pravým opakem Marlene Dietrich byla bytostně ženská monacká princezna Grace Kelly. I ona byla původně herečka. V roce 1956 se ale provdala za knížete Rainiera, s nímž se seznámila v době, kdy už byla slavná a měla na svém kontě jednoho Oskara. Kníže ji půl roku psal a zahrnoval dary, než se odvážil požádat ji o ruku. Sňatkem její herecká kariéra skončila a kníže Rainier dokonce zakázal na území Monaka všechny její filmy. Princezna Grace se však po sňatku stala ještě slavnější — patřila mezi nejfotografovanější osobnosti světa a ženy obdivovaly styl a bezchybný cit pro módu mladé princezny. Její krajkové svatební šaty kopírovaly nevěsty po celém

světě. Bez ohledu na to, co měla Grace na sobě, vždy působila elegantně a vystupovala s mimořádnou grácií. Byla věrná především ženským střihům zeštíhlujícím pas — ať už to byly kostýmky, vypasované šaty, košile či kalhoty. Nejčastěji je princezna Grace spojována se značkou Dior. Dodával jí šaty, které byly sice formální, jak vyžadovalo její společenské postavení, ale zároveň chytrým způsobem nápadné a ženské. Ultraštíhlý pas, jehož obvod měřil pouhých 55 cm, byl chloubou i další ženy, která si zaslouží označení ikona módy — Audrey Hepburn. Jako mladá zažila během druhé světové války dramatické chvíle a také velký nedostatek — během takzvané „hladové zimy“ jedla psí suchary a cibulky tulipánů, aby vůbec přežila. To ji ovlivnilo na celý život. Původně chtěla studovat balet, profesionální kariéra jí však byla odepřena kvůli tomu, že byla na baletku příliš vysoká. Základní pravidlo, které Audrey vždy dodržovala, a které ji vyšíhlo mezi nejstylovější ženy světa,

bylo jednoduché a platí dodnes: „méně je více“. Jejím dvorním designérem byl Hubert de Givenchy, jemuž se stala můzou a který je dodnes známý elegantní jednoduchostí. Audrey sama později řekla: „jeho šaty jsou ty jediné, ve kterých jsem sama sebou“. Nikdy se neřídila trendy — měla svůj vlastní, nadčasový. To potvrzuje i skutečnost, že ještě v roce 2006 byly malé černé, v nichž se objevila ve filmu Snídaně u Tiffanyho, vydraženy za více než 14 milionů korun, což je nejvyšší cena za filmový kostým prodaný ve dražbě. V roce 1961 se Audrey dostala na seznam nejlépe oblékaných žen světa. Kromě „malých černých“ (které ale jako první vynalezla Coco Chanel) ji proslavily zkrácené úzké kalhoty doplněné balerínkami, které se staly ve světě módy pojmem. Zatímco jiné ženy nosily podpadky, Audrey dávala přednost botám bez podpadku. Vzhledem ke své výšce si to mohla dovolit. Protože neměla ráda svá ramena a klíční kosti, nenosila hluboké

výstřihy, ale spíše rovné až ke krku, nebo lodičkového tvaru. Proslavila také černý rolák z tenkého úpletu. A ke stylu Audrey Hepburn patří ještě jeden kousek, který by v žádném šatníku neměl chybět — trenčkot. Existuje ve spoustě podob, ale ten „a la Audrey“ musí být jednoduchý — žádné nápadné knoflíky, žádné lesklé látky. Klasický, podtrhující linii těla, v délce ke kolenům, černý nebo béžový — dramatický šarm dodá i s ležérně zvednutým límcem. Podobný styl, vycházející především z jednoduchosti, je poznávacím znamením další nezapomenutelné ženy, která má tisíce následovnic toužících ji napodobit — Jacqueline Kennedyové—Onassisové.

Že se o svůj zjev starala je pochopitelné — po jistou dobu byla nejfotografovanější osobností světa a ovlivnila celé generace žen. Přesně věděla, co je přitažlivé a co by už bylo za hranici vyzývavosti. A tuto hranici nikdy nepřekročila. Viděli byste ji tak v ultrakrátké sukni

či šatech — většinou A — střihu, které ale nikdy neměly hluboký výstřih. Odhalené nohy vyvažoval horní díl téměř až ke krku. Kouzlo typické téměř pro všechny její modely spočívalo v čistých liniích, barevné střídmosti a omezení přehnaně velkých barevných vzorů. Často nosila kvalitní hedvábné šátky a jejím poznávacím znamením byly obrovské tmavé brýle. Nikdy to nepřeháněla se šperky. Především v době, kdy po boku J.F.K (nejprve senátora a později prezidenta) reprezentovala Spojené státy, si vytvořila styl „americké královny“ — bez rozpaků se mohla postavit mezi členy britské královské rodiny a dokonale by mezi ně zapadla. Nosila často klobouček — většinou typického kulatého tvaru a nezbytné rukavičky. V roce 1960 byla poprvé zvolena nejlépe oblékanou ženou světa. V téže roce získal její manžel J.F.K. nominaci na prezidenta Spojených států a vyšla zpráva o tom, že Jackie utrácí za oblečení dovážené z Paříže obrovské částky. Aby přede

Audrey Hepburnová

Jacqueline Kennedy—Onassisová

Audrey Hepburnová

Diana, princezna z Walesu

šla kritice za to, že první dáma Ameriky se nechává oblékat francouzskými návrháři, začala hledat mezi těmi americkými. Nakonec si oblíbila Dianu Vreeland a Huberta de Givenchyho. Hlavním návrhářem, který se staral o její garderobu, se ale stal Oleg Cassini. Jackie mu dala přezdívku „sekretář stylu“. Šaty, které pro ni navrhl na prezidentskou inauguraci se později dostaly do knihy „50 šatů které změnily svět. „Cassini později zavzpomínal: Jediné, na co si z té doby pamatuji, jsou nervy, a Jackie na telefonu — dělej Olegu, dělej, nemám co na sebe!“. I díky tomu, že její styl učaroval světu, byla Jackie čím dál tím známější. Na oficiální návštěvě Francie v roce 1961 dokonce J.F.K zažertoval: „Já jsem ten chlapík, co doprovází Jacqueline Kennedyovou do Paříže.“ Zájem médií a veřejnosti trval i poté, co byl Kennedy v roce 1963 zavražděn. To, jak slavná byla, vystihuje nejlépe článek, který vyšel v roce 1965 s titulkou „The New York Jacqueline“, v němž se píše: „Cokoli udělá byste měli vyzkoušet také, cokoli si oblékne byste měli nosit i vy a cokoli si prohlédne stojí za vidění.“ Šílenství po Jackie snad ještě zesílilo poté, co si v roce 1968 vzala jednoho z nejbohatších mužů světa, Řeka Aristotela

Onassise. To se stalo příčinou mnohých negativních článků o její osobě. Vyčítáno jí bylo zejména to, že si Onasisse vzala pro peníze. Jackie O., jak ji časopisy začaly přezdívat, plnila stránky časopisů, které komentovaly každý její model a předháněly se v dohadách o částkách, které za ně utrácí. V roce 1970 se v magazínu Vogue objevil jeden z kultovních snímků Jackie, která měla na sobě bílé džíny capri střihu, vypasované tričko, typické velké černé brýle a v ruce držela sandály. Model okamžitě začaly kopírovat ženy po celém světě. Zprávy o tom, že si Jackie i nejdražší modely vezme na sebe jednou, maximálně dvakrát ale někdy také vůbec ne, se množily a Jackie velmi škodily. Byla také častou zákaznicí obchodu Encore na rohu Madison Avenue a 84 ulice, přes který své modely přeprodovala. Obchod v jejím případě udělal výjimku — nemusela tam oblečení nosit, ale poslal si pro ně k ní domů, kde vše diskrétně předala služebná. O ceně prý Jackie nesmlouvala a trvala na tom, aby dostala částku, kterou požadovala. Není divu - některé z těchto kousků se zapsaly do dějin módy. V roce 2001 Metropolitan Museum of Art’s Costume uspořá-

dalo výstavu jejich šatů, zahrnující více než 80 modelů. A jaké značky byly její nejoblíbenější? Chanel, Givenchy, Dior, Halston a samozřejmě Oleg Cassini.

Mezi módní ikony lze nepochybně zařadit i Dianu, princeznu z Walesu. Od oznámení jejího zasnoubení s princem Charlesem se stala mediální hvězdou. Nemohla se oblékat tak, jak by sama chtěla — poté, co byla sňatkem katapultována mezi členy královské rodiny musel každý kousek jejího oblečení projít schvalovacím kolečkem. Dbalo se zejména na to, aby vše odpovídalo přísnému bontonu. Kromě toho jako britská princezna musela podporovat britské designéry. O její šatník se tak starala například Catherine Walker, Arabella Pollen, Bruce Oldfield, Amanda Wakeley, Murray Arbeid, Gina Fratini ale především Elisabeth a David Emanuelovi, kteří jí navrhli i svatební šaty. Modely, které později oblékala, se vyznačovaly perfektním střihem a většinou zvýrazňovaly její štíhlou postavu — vypasované kostýmky, úzké sukně, sako či halenka s tehdy módními vycpávkami rozšiřujícími ramena. Povinným doplňkem byl klobouk a rukavičky. Po rozvodu s princem Charlesem se

ale Diana začala oblékat odvážněji, mladistvěji a více podle vlastního vkusu - včetně vyšších podpadků, které si předtím nemohla dovolit i proto, že princ Charles byl jen o málo vyšší než ona. Začala nosit i šaty od mezinárodních designérů jako Versace, Valentino, Christian Lacroix, Ungaro nebo Chanel. Měla dostatek prostředků i zkušeností, aby mohla plně rozvinout vlastní styl. Přibližně od roku 1990 až do smrti v roce 1997 tak byla mezinárodně uznávanou módní ikonou. Mezi nezapomenutelné modely, které oblékla, se řadí perlami posíté šaty se stojáčkem, které doplňovala tiára. Diana jim přezdívala Elvis-dress a oblékla si je u příležitosti otevření kulturního centra v Hong Kongu v roce 1989. Slavné jsou také dlouhé sametové šaty od Viktora Edelsteina, v nichž tančila s Johnem Travoltou při návštěvě USA. 79 Dianiných šatů bylo ještě za jejího života v roce 1997 vydraženo. Tato myšlenka vzešla od prince Williama. Akce, která vzbudila velkou pozornost médií, měla především upozornit na charitativní projekty princezny. Výtěžek činil asi tři miliony dolarů a byl věnován charitě. ✕

WINDSORSKÝ STYL

Mluví-li se o stylu, není možné ji nezmínit. Její Výsost královna Alžběta II. představuje, řečeno sportovní terminologií, tu nejvyšší ligu. Její styl je totiž neodlučitelně spjatý s jejím postavením a proto nekopírovatelný. Královna sama nikdy nakupovat nechodí. O vše se stará její garderobiérka, kterou je již dlouhá léta diskrétní Angela Kellyová. Má zcela výsadní právo přicházet ke královně i několikrát denně a jako jediná smí vstoupit do zkušební kabinky v Buckinghamském paláci. Alžběta II. si sice všechny své modely uchovává, o módu se ale nijak zvlášť nezajímá. Jejím hlavním kritériem je, aby oblečení odpovídalo přísnému bontonu a aby bylo v maximální kvalitě. Na tu si Alžběta II. potrpí a je známo, že miluje doko-

nalé látky. Je — li královna ve Windsoru, upřednostňuje sportovní pohodlné oblečení — o víkendu obléká skotské látky, v případě horšího počasí nepromokavý kabát značky Barbour a boty na nízkém podpadku, to vše doplněno o šálu Hermés a nenápadnou brož či náhrdelník. Nelíčí se, v oblíbě má pouze rtěnku. Na denní oficiální program si obléká kostýmky různých barev. Magazín Vogue dlouhodobě sledoval královnino oblečení a dělal si statistiku — nejčastěji prý Její Výsost chodí v modré. Vidět ji ale lze prakticky ve všech pastelových odstínech — žluté, růžové, zelené či lila. Jediné dvě barvy, které jsou zakázané, je černá, protože je vyhrazena pro smuteční události a kromě ní ještě šedá. Pestré barvy jsou vybírány i proto, aby byla královna v davu vždy okamžitě dobře rozpoznatelná. Bez ohledu na trendy nosí královna výhradně svetry známých značek jako skotský Pringle nebo Ballantyne. K jejímu stylu patří větší kabelka, rodinná brož, třířadý perlový náhrdelník a náušnice. Boty, stejně jako rukavice si nechává šít na zakázku a v kabelce má vždy několik párů náhradních rukavic od Cornelia James. Královnin styl musí především podtrhovat její důtost — i proto nikdy (kromě výjídky na koni) nenosí kalhoty.

Prvním módním návrhářem královny byl Norman Hartnell, který pro ni navrhoval večerní šaty až do své smrti v roce 1979. Dalším královniným oblíbeným návrhářem se stal Hardy Amies a v současnosti využívá služeb návrhářů Stewarta Parvina nebo Karla Rehse. Zásadní součástí královnina stylu jsou samozřejmě klobouky, kterých oblékla již přes 5000. Musí mít vždy stejný barevný odstín jako kabát, nikdy nesmí být příliš rozměrné, aby královně nezakrývaly obličej a nepřekážely jí v pohybu. Jejich výběr nechává královna na svých návrhářích, nejčastěji byly dílem Aegem Thaarupa, Simone Mirman, Freddieho Foxe či Marie O’regan či Philipa Somervilla, který byl současně i oblíbencem princezny Diany.

Jacqueline Kennedy—Onassisová

ŠATY, KTERÉ ZMĚNILY SVĚT

- šaty pro Marilyn Monroe od Williama Travilly — kdo by neznal legendární scénu, v níž jí proud vzduchu z větráku nadzvedává sukni.
- šaty pro Jacqueline Kennedyovou od Olega Cassiniho, které si oblékla na inauguraci JFK
- černé šaty od Givenchy pro Audrey Hepburn, která se v nich objevila ve filmu Snídaně u Tiffanyho
- svatební šaty Princezny z Walesu
- svatební šaty Wallis Simpson
- šaty pro Anitu Eckberg, která v nich tančila ve fontáně Di Trevi ve filmu La Dolce Vita
- kostýmy od Yves Saint Laurenta pro Catherine Deneuve ve filmu Kráska dne.

NEJLÉPE OBLÉKANÉ ŽENY SVĚTA

Jacqueline Kennedyová
Audrey Hepburnová
Babe Paleyová
Gloria Guinnessová
Wallis Simpsonová
Millicent Rogersová
Carolina Herreraová
Mona Bismarcková
Jacqueline de Ribesová
Pauline de Rothschildová

Gloria-Guinnessová

Carolina Herreraová

Marlene Dietrichová

Audrey Hepburnová

Babe-Paleyová

Grace Kellyová

TOULKY METROPOLEMI MÓDY

TEXT: KAROLÍNA ŠRÁMKOVÁ

FOTO: ZDROJ UBANPATH

Města plná života, podnětů a inspirací – to je Paříž, Milán nebo New York. Jsou obdivovaná nejen pro svoji neopakovatelnou atmosféru, ale i pro svůj styl. Nabízejí to nejlepší z nejlepšího.

O obyvatelích města nad Seinou panuje všeobecné přesvědčení, že mají styl tak nějak v krvi. Francouzi to zkrátka umí. Mají cit pro to, obléknout se elegantně a ležérně zároveň — tak, aby vše bylo jaksi „nenucené“. Francouzská kosmetika a móda je základem všeho. Paříž, jako domov světově známých módních návrhářů, nenechá ani toho nejzaujatějšího odpůrce nakupování chladného. Pokud si člověk chce dopřát kvalitní módu, má v Paříži nepřeberné množství možností. Náročnější zákazníci zavítají na Avenue Montaigne nebo Rue du Faubourg saint — Honoré, kde lze obdivovat exkluzivní francouzskou klasiku. Skvělé kousky najdete ale i ve velkých historických obchodních centrech. Ze všech nejstarší je Le Bon Marché na jehož vzhledu se podílel sám Gustave Eiffel. Avantgardní a luxusní móda je zde skvělým prodejním artiklem. Na Filles du Calvaire v ulici Rue de Temple vedoucí do Marais najdete nespočet levnějších butiků i s hipsterskou módou, dále Ricka Owense, nebo Maison Martin Margiela. Okolo Palais Royal stojí za návštěvu butik Marc Jacobs, Pierre Hardy a další artové butiky. A jestliže jedete do Paříže za nákupy, určitě se vypravte na Rue Saint — Honoré, kde sídlí skvělý Lanvin, Balenciagy ale i levnější H&M a Collete.

Kosmopolitní New York

S nadsázkou se dá říci, že nákupních center je v NYC snad víc nežli lidí. V tomto městě lze za oblečení utratit jak pár dolarů — například ve čtvrti Chinatown, tak desítky tisíc. Třeba na nejdražší ulici na světě — na 5th Avenue. Tam lze nakupovat v nejluxusnějších obchodech, ale i v „běžných“, které najdete třeba i v Praze. Existují zde vedle sebe obchody jako Prada, Channel, Dior, Guess, Gucci ale také konceptuálně pojatý Nike, Gap, Esprit, nebo HaM. Tyto běžné značky zde však mají specifickou formu prezentace, která se liší od jejich butiků

01

01	Red Gallery London
02	Harrods food market
03	5th Avenue

02

03

na jiných místech. Vydáte — li se za nákupy na 5th Avenue, musíte také počítat s tím, že si připlatíte právě za prestižní „ulici“. Mimochodem — sídlí tu i mnoho známých kulturních institucí, jako například galerie MoMa, Empire State Building a pokud v městském ruchu náhle zatoužíte po přírodě, může si odpočinout v nedalekém Central Parku, největším parku v NYC. Tam najdete vše od přírodního divadla a pouličních umělců, po živé koncerty a možnost jízdy na in — linech či na koni.

Velmi oblíbený je v NYC pouliční prodej — místní afroameričané prodávají napodobeniny značkových modelů, slunečních brýlí i doplňků. Ochodní dům Macy's je největší kamenný obchodní dům na světě a pochlubit se může přibližně 840 obchody. Najdete ho na rohu 34th Street a Broadway.

Z hlediska nakupování je zajímavá i městská část SoHo, zejména ulice Prince a Spring Street s množstvím nezávislých butiků, kam chodí mladí Američané nкупovat trendovou módu. Zajímavá je také čtvrt Bushwick a Williamsburg v Brooklynu.

Budete-li v New Yorku, i když patříte mezi zapřísaahlé nenakupovače, neměli byste návštěvu obchodů úplně zavrhnout. I při něm totiž nasajete místní specifickou atmosféru. Unikátní věci lze nalézt na bleších trzích, například Brooklyn Flea nebo Dekalb Market. Kromě nepřeberného výběru od prvotřídní kvality přes exotiku po nejrůznější speciality, které jinde na světě ani neseženete, jsou i ceny mnohdy milejší nežli v Praze. Od skvělých obchodních domů až po obchůdky módních návrhářů, naleznete zde vše, co si jen budete přát.

Tradiční i odvážný Londýn

Londýn je jakýsi pomyslný přístav mezi Amerikou a zbytkem světa. Křížuje se zde mnoho odlišných kultur, stylů a různých typů lidí. Pro milovníky módy je Londýn perfektní příležitostí, jak objevit co nejvíce stylů. Ať už zabrousíte do městské části Candem Town, anebo se rozhodneme prozkoumat New Bond Street, nejluxusnější ulici v Londýně, určitě vás toto město něčím překvapí. V Candemu si přijdou na své mladí lidé, kteří se rádi oblékají výstředně a nechtějí za oblečení utratit jmění. Jedná se v podstatě o rozlehlé tržiště, kde obchodníci nabízejí, jak ve stáncích, tak v kamenných obchodech, všechno možné. Od šperků přes kabelky a ostatní doplňky až k nejdávážnějším kreacím. Zde jde sehnat snad úplně všechno! Londýn je Mekkou

mladého a svěžího streetwear stylu, a právě v Camdenu si jeho vyznavači přijdou na své. Pokud si potrpíte spíše na luxus, projděte se po exkluzivních ulicích Old Bond Street a New Bond Street. Nakupování v Londýně je mnohem větší zážitek než nakupování kdekoli jinde a to dokonce i v nákupních metropolích jako je New York, Paříž nebo Milán. Je tomu tak kvůli široké škále různých trhů, alternativních módních butiků a luxusních nákupních center. Najdete zde vždy něco speciálního. Proslulými nákupními oblastmi jsou také Sloane Street a Knightsbridge, kde se nachází i známý obchodní dům Harrods. Ale pozor – na slavných ulicích jako Oxford Street a Bond Street, bývají i běžnější značky dražší než jinde. Na druhou stranu je zde ale velké množství celoročních slev a výprodejů. Navštivte také RED Gallery, centrum kreativity, nejruznější markety a pop—up story a nechte se unést specifickou atmosférou Londýna.

Kreativní Milán

Tato metropole je považována za hlavní město světové módy spolu s Paříží, Londýnem, New Yorkem a Tokyem. Město samo má dlouhou a bohatou historii spojenou s vývojem oblékání a textilem. V průběhu 19. století dokonce bylo jedním z hlavních tahounů italské ekonomie, neboť se zde potkávaly, a dodnes potkávají, dva hlavní aspekty textilního průmyslu: výroba a odbyt. Milánská móda se nejen inspirovala francouzskou elegancí ale během času si také vyvinula svůj vlastní osobitý styl, založený na kvalitních materiálech, perfektním zpracování a hlavně na jednoduchosti. Ve 20. Století se začalo v Miláně poprvé vyučovat módní návrhářství a v různých školách se tak zrodily hvězdy světového formátu, jako je například Miuccia Prada, Dolce a Gabbana nebo Giorgio Armani. Město si tak i nadále udržovalo svůj vysoký standart a v současné době se řadí mezi čtveřici nejúspěšnějších měst módy. Rozvinul se zde především styl

prêt-à-porter (ready-to wear), který je lehký, elegantní a moderní. Nakupování je v Milánu v podstatě atrakcí a mnoho návštěvníků tohoto města sem jezdí právě kvůli němu. Na plánu města je několik „nákupních“ ulic se světově proslulými obchůdky s módou, jako je například Galleria Vittorio Emanuele II. Nejvíce obchodů je koncentrováno do jedné části města a tvoří takzvaný

zlatý trojúhelník ohraničený přibližně ulicemi Via Della Spiga, Via Sant'Andrea a Via Montenapoleone. Rozhodně stojí za to zajít na Corso Como 10 – okolo tohoto dnes již kultovního místa vzniklo totiž další centrum módy a designu.

Také v blízkosti nově budované části města Garibaldi se nachází nový outlet, kde najdete za skvělé ceny kousky světových návrhářů ze starších kolekcí. Ve světě nemá obdobu již zmiňovaná Via Montenapoleone a okolní uličky, ve kterých najdete všechny světové módní návrháře a značky. Rovněž Corso Buenos Aires je plné obchodů s módou, kosmetikou, obuví, najdete tu levnější značky, H&M, Zaru i italské klasické obchůdky třeba s ručně šitými botami. Celý obchodní dům Armani na Via Manzoni stojí za návštěvu, najdete tam výborné knihkupectví, veškerou oděvní produkci, designový nábytek a vše co se týká interiéru, včetně velmi sofistikovaného krásného květinářství a prodejny s delikátními čokoládami. V posledních letech se hodně rozmohla alternativní scéna na Ticinese, kde vás zaujmou zajímavé značky z celého světa, třeba oblíbená brazilská Oskeln. x

MARRAKÉŠ – NEUTUCHAJÍCÍ VÁŠEŇ

TEXT: PETRA DAŇHELOVÁ

FOTO: PETRA DAŇHELOVÁ, WWW.JARDINMAJORELLE.COM

Po stopách berberských inspirací Yves Saint Laurenta na místo, které ho svým magickým kouzlem svedlo a kde přenesen do světa pohádky a iluze našel únik před světem.

YSL: nezaměnitelná zkratka znamenající androgynní styl a minimalismus spojený s kvalitními přírodními materiály. Kde Yves Saint Laurent čerpal inspiraci? Kde od 80.let tvořil a kam se stále častěji uchýloval? Ono magické místo jeho útěku před světem byl starobylý Marrákés. Měl k tomuto místu vztah již od dětství. Yves Henri Donat Mathieu Saint Laurent se totiž narodil v Africe v Alžíru jako jeden z mnoha „bílých“ Francouzů, kteří na tomto umělecky inspirativním kontinentě našli domov. Část svého života ale strávil v Maroku, v bývalém francouzském protektorátu. S osobou Yves Saint Laurenta je neoddelitelně spjata především zdejší zahrada „Jardin Majorelle“, kterou najdete v encyklopediích jako malou botanickou zahradu z 20. let 20.století. Navrhl ji ještě dávno před narozením slavného návrháře francouzský malíř Jacques Majorelle. Ten si v roce 1923 koupil pozemek v takzvané palmarii v Marrakéši

„Byli svedeni kouzlem a oázou, kde se prolínaly a míchaly barvy v duchu Henri Matisse. Tuto nádheru a dokonalou kompozici prováděla sama příroda.“

a k původní rozloze 1,6 hektarů přikupoval postupně další parcely, až k výměře téměř čtyři hektary. Rozhodl se zde navrhout a vybudovat dům, který nejprve postavil v marockém stylu, včetně věže nazývané Bojr. Umístil do něj svůj ateliér, kde se věnoval volné tvorbě ovlivněné africkým, zejména berberským uměním. Mimo jiné navrhoval také plakáty, které Maroko propagovaly. V roce 1931 Majorelle angažoval architekta Paula Sinoira, aby mu postavil vilu v kubistickém stylu. Zdánlivě to byl v době vrcholného funkcionalismu v Evropě trochu archaický požadavek, ale Majorelle chtěl dům zároveň přiblížit marocké architektuře a inspirovat se berber-

skými kořeny, které se v tomto regionu po staletí mísily s arabskými vlivy. A tak původní novodobou pevnost přestavěl do současné podoby. Stalo se tak v roce 1933. Majorellův zájem o květenu, zejména tu exotickou, vyústil v založení překrásné botanické zahrady, v níž je zastoupeno rostlinstvo pěti kontinentů. Byla pojata jako „buš“ s bujnou vegetací. Stala se příbytkem a magickým místem, kde je možné nerušeně strávit hodiny v klidu střeženém vysokými zdmi, za něž nedoléhá nic z překotného shonu a frenetického nočního života Marrakeše. Mottem bylo stvořit „katedrálu forem a barev“. Je to magický kout a dokonalý

chrám přírody. Francouzi užívají pro její vystižení metaforu „zahrada žravých obrů“, kde vegetace pohlcuje vše, stravuje veškerou negativní energii, izoluje od vnějšího světa i od starostí a přenes vás do pohádky a iluze. Představou Majorella bylo také vytvořit zahradu impresionistů podle vzoru Clauda Moneta. V Majorelově pojetí je ovšem daleko exotičtější, ovlivněná fascinací neevropskou kulturou, fauvisty i expresionisty – alespoň ve škále barevnosti. Veřejnosti byla zahrada otevřena v roce 1947.

Jak Majorelle sám o zahradě řekl, byla jeho největším životním úkolem. Vzala mu všechna poslední léta a padl v ní dokonale vyčerpán, omámen jejími vůněmi, pod větvemi vegetace poté, co jí dal veškerou lásku. Z tohoto malého světa ve vši skromnosti a pokoře bral všechnu uměleckou inspiraci, stačilo ji jen zachytit a zvěčnit.

A to zdá se, bylo také klíčovým pro Yves Saint Laurenta, který označil zahradu za nevyčerpatelný a věčný zdroj inspirace. Místo objevil v roce 1966 při svém prvním pobytu v Marrakéši. Zahrada ale od smrti Majorella v roce 1962 pustla. Yves Saint Laurent se tam se svým životním partnerem a přítelem Pierrem Bergé přesto stále vracel. Oba pochopili sílu a moc tohoto místa a když se dozvěděli, že je zde naplánována stavba velkého hotelu, neváhali a nakonec uspěli s koupí pozemku i vily, aby tak zabránili likvidaci zahrady. To bylo v 80. letech. Jak vzpomíná Bergé, byli svedeni kouzlem a oázou, kde se prolínaly a míchaly barvy v duchu Henri Matisse. Tuto nádheru a dokonalou kompozici prováděla sama příroda – největší umělecká inspirace.

Barevnost je klíčová i pro vilku, která stojí uvnitř zahrady a postupně se návštěvníkovi po vstupu odhaluje. Nosnou barvou je zejména modrá, žlutá a oranžová. Architekt a malíř spojili své síly a vytvořili kompozici v malířském duchu, s důrazem na světlo a stíny i kombinaci a hru doplňkových barev. Využili nepravi-

Yves Saint Laurent ve svém domě v Marrakéši

delné zídky, kterými rozčlenili prostor, v němž vznikla jednotlivá zákoutí a meandry. Nedílnou součástí je pergola, pavilonek a fontánky s jezírkem.

V přízemí se nacházel ateliér, v němž pracoval nejprve Majorelle a později Yves Saint Laurent. Ten s přítelem překřtil místo na Villa Oasis. Dům zrekonstruoval a zrevitalizoval též zahradu.

Po smrti Yves Saint Laurenta v roce 2008 věnoval jeho přítel dům se zahradou a se sbírkou umění nadaci, která nese jejich jméno. Ve vile byla soustředěna sbírka artefaktů spojených s životem berberů, včetně kolekce typických šperků. Muzeum

i zahrada jsou otevřeny pro veřejnost. Fantastická je expozice a připomínka původních obyvatel severní Afriky. Expozice je členěna na životní etapy a mezníky Berberů, geografické členění a jednotlivé kmeny jsou prezentovány svými výrobky denního užití, textiliemi i tkanými koberci s typickými berberskými vzory.

Z tradičních oděvů, vzorů a materiálů čerpal v mnohém Yves Saint Laurent ve svých pozdějších kolekcích. Sám také rád v těchto oděvech chodil, jak dokumentují jeho fotografie při práci – obvykle oděného v tunice a volných kalhotách v marockém stylu. V oblíbeně měl samet a hedvábí v nádherných

-
- 01 Vila Oasis – zahrada Majorelle
 - 02 Východ z muzea Majorelle
 - 03 Zákoutí zahrada Majorelle
 - 04 Zahrada Majorelle
-

barevných škálách, které jsou pro tuto zemi tak typické. V Maroku se také vyrábí rostlinné hedvábí – sabra. Zpracovává se tu i velmi kvalitní bavlna a vlna, ze které se šijí tradiční oděvy – džalaba. Tyto reminiscence můžete rozpoznat v Laurentově díle. Pochopíte zde inspirační zdroje z pozdějšího tvůrčího období YSL, kdy se stáhl ze své firmy, kterou prodal Gucci Group a věnoval se výhradně haute couture pod svým jménem. Po neshodách a problémech s novým vlastníkem jeho značky se v roce 2002 naposledy rozloučil osobně navrženou kolekcí se svými příznivci a obdivovateli a odstěhoval se do Maroka do své vily Majorelle.

Posledním přáním YSL bylo, aby jeho ostatky byly rozprášeny v zahradě Majorelle, kde strávil šťastné chvíle a našel druhý domov. Neokázalý pomníček připomínající návrháře a umělce tvoří část římského sloupu přivezeného z Tangeru – města na severu Maroka. I skromnost tohoto pomníčku je symbolem jeho v mnohém minimalistické tvorby založené na jednoduchosti a určené pro denní pohodlné nošení. Do módy uvedl kalhotový kostým a smoking pro ženy, prezentoval beatnickou módu roláků, ležérních sak a trubkovitých nohavic a ženskou módu inspirovanou orientem – zejména Marokem. **x**

MÍSTO ZASLÍBENÉ

Marrákéš je vedle Fésu, Rabatu a Meknes jedním z královských měst Maroka. Dnes je také atraktivní turistickou destinací i zaslíbeným místem filmařů. Město je zapsáno na seznamu UNESCO Neopakovatelnou atmosférou má například náměstí Jemaa El Fna a historické medíny.

MÓDA JAKO ZPRÁVA O STAVU SVĚTA

TEXT: KATEŘINA KOŘÍNKOVÁ

Oblečení, jež si volíme, tvoří náš obal, kterým ke svému okolí promlouváme. Lze z něj vyčíst, jak se vede ekonomice i zda je mír nebo válka.

Slovem móda lze popsat aktuálně oblíbené jevy v jakémkoli oboru, módní je nábytek stejně jako dětská jména. Přesto se o módě nejvíce mluví v souvislosti s oděvy, které na sebe denně oblékáme. Snad proto, že právě šaty jsou přímo spojeny s naším fyzickým tělem i naší jedinečnou identitou. Oblečení představuje naši nejtitimnější architekturu. Dobrovolně, prostřednictvím svých oděvů, vyprávíme příběh o nás samotných včetně hry na postavy, kterými bychom chtěli nebo měli být.

Historie módy vypráví lidské dějiny látkami, střihy i postavami návrhářů. Odráží se v ní ekonomické změny, emancipační vlny, válka i mír a samozřejmě také umění. Její počátek se v západním světě datuje do poloviny čtrnáctého století, kdy se odlišily šaty mužů a žen. Zatímco muži ukázali nohy, ženy je zahalovaly sukněmi až do dvacátého století. Král Slunce, Ludvík XIV. svoji láskou k nákladným a krásným věcem uvedl sledování trendů do života evropské aristokracie. Zatímco pracující lid se oblékal především účelně, šaty, které nosili lidé z nejvyšších pater společenského žebříčku, měli krom jiného vypadat neprakticky a dost často svým nositelům dokonce znemožňovaly samotný pohyb. To vše proto, aby bylo zřejmé, že jejich majitelé pracovat nemusí.

Pro systém módy, tak jak jej známe dnes, byla určující polovina devatenáctého století a návrhář Charles Frederick Worth. Tento Angličan působící v Paříži zavedl nový způsob práce, za svými klientkami nechodil, ale bohaté dámy navštěvovaly svého návrháře v salónu, kde si vybíraly už z hotových modelů. Nové střihy Worth předváděl na modelkách při soukromých přehlídkách a je tak považován za otce haute couture, vysoké krejčoviny. Průmyslová doba s sebou ovšem přinesla vznik dalších vrstev obyvatel, které chtěly

„Ve dvacátém století zažilo odívání turbulence do té doby nevídané, stejně jako snad všechny aspekty lidského života“

mít módní oblečení, mohly si je dovolit a především měly čas je vynosit. Tak vznikla masová produkce módního oblečení, francouzsky prêt-à-porter, anglicky ready-to-wear. Šaty podle posledních trendů si nejdřív pořizovali bohatí obyvatelé velkých center, dnes už si je může díky nadnárodním obchodním řetězcům pořídit téměř každý obyvatel západního světa.

A jaký příběh se otiskl do podoby oblečení? Ve dvacátém století zažilo odívání turbulence do té doby nevídané, stejně jako snad všechny aspekty lidského života. Tvar oděvů ovlivňoval především nový fenomén moderní doby – volný čas a způsoby, jakým se dá trávit. Západní civilizace si oblíbila především sport, který oblékl ve dvacátých letech minulého století ženy do kalhot, aby je o sedmdesát let později přinutil chodit téměř nahé.

Móda do sebe otiskuje duch doby. Právě v první polovině dvacátého století je tento vliv nepřehlédnutelný, například v rozdílu mezi dvacátými a třicátými lety. Po první světové válce si lidé oddechli, chtěli se bavit, užívat si vedle sportu i cestování, turistiku anebo aviatiku. Doba plná očekávání, optimismu, až dětské radosti, uvolnila ženy, které měly působit mladistvě a chlapecky. Zkrátily se vlasy, sukně, zeštíhlila silueta jak u mužů, tak u žen. O desetiletí později doba krizí zvažněla. Z dívek se staly ženy, vlasy se stejně jako sukně a pánská saka prodloužily, kalhoty u mužů rozšířily. Jakoby se lidé chtěli před dobou, která měla přinést ještě horší konflikt, než by kdo dosud zažil, do svého oblečení schovat. Tato hra s délkami dokonce přinesla dnes už klíšé interpretace módního světa, index lemu, který zavedl ekonom George Taylor v roce 1926. Podle něj se v dobách ekonomické konjunktury dámské sukně zkracují, v období recese zase prodlužují.

01 New look Dior

02 Charles Worth Sissy

Do šedesátých let platilo, že návrháři svým oblečením přinášeli také novou siluetu. Příkladem může být Christain Dior se svým „new lookem“ z roku 1947, kdy ženy opět oblékl do širokých, vycpaných sukní a úzkých sak. Silueta přesýpacích hodin nápadně připomínala začátek století, Diorovo dětství, kdy ženy ještě oblékaly korzety. Sám návrhář svůj návrat k vlastním starým dobrým časům obhajoval právě prožitým obdobím. „Vynořily jsme se z období války, uniforem a žen – vojáků, které byly vystavěny jako boxeři“, narážel tehdy Dior na oblibu ramenních vycpávek za těžkých válečných let. O dvě dekády později ovšem přišla s celospolečenským uvolněním a rebelií i demokratizace v módě, která trvá dodnes. Návrháři sice stále ovlivňují, co na sobě nosíme, už ale nediktují celkovou siluetu, kterou pak nosí všechny generace žen. Naopak jejich návrhy vytváří styly, které vedle sebe paralelně existují. Do jejich tvorby pak mnohem víc zasahuje móda ulice, subkultur, příznivců hudebních proudů nebo populární filmová a televizní produkce.

Zatímco móda donedávna absorbovala společenská pnutí do sebe, v posledních letech se právě obchod s trendy ocitá uprostřed politického zájmu. Touha po stále nových kolekcích pro stále větší počet odběratelů vytvořila z textilního průmyslu odvětví, které zaměstnává miliony lidí především z chudých zemí. Čínu před nedávnem vystřídala Bangladéš, kde lidé pracují v děsivých podmínkách. Poslední moment, který vyvolal mezinárodní diskusi o odpovědnosti výrobců i zákazníků představuje dubnová tragédie, kdy se v bangladéšské Dháce zřítla budova s textilními továrnami, při níž zahynulo více než tisíc lidí.

Podobné události mohou přispět k tomu, že se módní stane zodpovědnost a odehraje se postupný přerod, který už dnes můžeme pozorovat v souvislosti s jiným každodenním fenoménem: jídlem. Kromě požadavku férové ceny, kterou by měly prodejci za zboží svým dodavatelům zaplatit, se nabízí i podpora místního návrháře, který se chová šetrně ke svému okolí. Měřítkem se tak nestane jméno globálního a tím i anonymního designéra, za jehož kreaci utratíme měsíční plat, ale vztah k někomu, koho známe. ✕

UMĚNÍ VZBUDIT TOUHU

TEXT: DENISA ZDYCHYNCOVÁ

I jídlu to musí slušet. Povýšit ho na umění dokáží foodstylisté, tvůrci iluzí. Mají jedno z nejkreativnějších povolání na světě a díla, která vznikají pod jejich rukama, nedají chuťovým buňkám spát.

Při pohledu na fotografii třešňové bublaniny vás asi ani nenapadne, že drobký jakoby nahodile spadlé na talířku, tam byly s velkou pečlivostí naklady pinzetou v ruce foodstylisty, a to do přesně promyšlené kompozice. Stejně tak bylo důkladně upraveno například to, jak se bude táhnout sýr z ukrojené pizzy. Ten je navíc při focení potřeba každou chvíli nahřát, protože než snímek vznikne, trvá to několik hodin. Sýr po chvíli vychladne a už se netáhne tak, jak je pro kompozici potřeba. Proto příběhne foodstylista se speciální zahřívací lampou, během pár vteřin má sýr opět ideální teplotu a fotí se dál. Jídlo zkrátka vyžaduje stejnou péči jako topmodelka. To, aby fotografie byť jednoho jediného pokrmu nebo suroviny byla designově perfektní zajišťuje tým přibližně šesti lidí. Kuchař, fotograf, asistent fotografa, produkční, foodstylista a retušér (ten vše nakonec doladí v počítači). A jak se styluje orosená sklenice

piva? Na tu už „obyčejný“ foodstylista nestačí. Pivo je natolik specifické, že má na styling ještě zvláštní odborníky v rámci foodstylingu — takzvané „beerstylisty“. To díky nim máme při pohledu na orosenou sklenici pocit vyprahlého hrdla a toužíme alespoň po jednom doušku. Nebo spíše po několika. Nejraději po celé sklenici. Několika sklenicích. Ne — vlastně zatoužíme po celé base toho lahodného moku. A přesně proto povolání foodstylistů či beerstylistů vzniklo — vizuální stránka prodává a reklama se bez těchto kreativců už neobejde. Přitom jen beerstylista ví, že kapičky na chladivě orosené sklenici jsou ve skutečnosti glycerin. Že je to podvod?

Možná. Foodstylisté jsou do jisté míry tvůrci iluzí. Na druhou stranu to, že jídlo pomocí různých triků vizuálně upraví neznamená, že ve skutečnosti nechutná tak, jak slibuje recept. Jen si ho stejně vzhledově

dokonalé sami nejspíš nikdy nepřipravíte. Foodstylisté mají k dispozici mnoho zbraní, o kterých se běžnému smrtelníkovi ani nesní. Marně se potom snažíte upéct koláč přesně takový, jaký byl v časopise. Jenže — ono to nejde. Chutná skvěle, ale vypadá přece jen o poznání hůř. Jak to tedy foodstylisté dělají?

Mezi základní triky patří třeba umělý led, vyrobený z pevné želatiny nebo nějakého podobného materiálu. Ten skutečný by dlouhé focení, při kterém na něj svítí z několika stran světla reflektorů, nevydržel. Problematická je také šlehačka, místo níž se pro focení většinou používá speciální náhražka. Ani jogurt často není jogurt, ale směsice vody, škrobu a barvy — to především při natáčení, kvůli konzistenci, která pak vypadá hustší. Používání zcela nepoživatelných, ale o to fotogeničtějších náhražek, je běžné. Divili byste se, jak načechnou dlouhotrvající kávovou

Oříškem jsou omáčky a polévky. Nejlépe vypadají barevné krémy — například brokolicový. Ale slepičí polévka je pro foodstylistu k uzoufání. Jedinou možností, jak ji „oživit“ a připravit tak, aby vypadala chutně, je přidání barevných ozdob — zelené petrželky, oranžové mrkve a podobně. hZásadním trikem, který foodstylisté používají je: téměř nic nedovařovat. Dovařením se ztratí tvar, ostré hrany, barva a vlhkost. Platí to jak o zelenině tak o mase. V polo-syrovém stavu je daleko fotogeničtější a vypadá šťavnatě. Možná si řeknete, že je to celé blamáž, ale hlavně je to umění. Stejně jako móda nebo interiérový design podléhá i foodstyling různým trendům. V současnosti by se daly trendy ve foodstylingu shrnout do několika základních pravidel. Tím prvním je přirozenost. Vše musí působit nearanžovaně, jako ve skutečnosti — třeba ukousnutý koláč, který právě někdo na chvíli odložil na talířek na němž ještě zbyla stopa po steklé čokoládě. Záměrně se aranžují

„nedokonalosti“ — třeba naběračka odložená vedle pekáče s pečenými bramborami musí být „zašpiněná“ od oleje a bylinek. Jenže, za touto „realitou“ jsou hodiny práce. Právě „přirozený“ styling vůbec není jednoduchý. In je také patina. Pekáč nebo dřevěná deska stolu musí být „správně“ oprýskané. Hodí se to však jen někdy — zejména k navození venkovské atmosféry. Kromě toho je stále ještě trendy minimalismus a čistota. Bílá kokosová roláda na bílém talířku, doplněná maximálně jednou rudou malinou, která dodá barevný akcent. Talíře nesmí být jídlem zcela zaplněné, ačkoli — jiný kraj, jiný styl. Například v Rusku stále dávají přednost spíše vrchovatým porcím. Častý je také důraz na detail a maximální přiblížení, které zvýrazní přirozenou strukturu jídla. Trendem je i vrstvení. Pokrmy se kladou spíše na sebe a nikoli vedle sebe. Vrství se i talíře, přičemž teprve na tom posledním je lahodný trojúhelníček dortu. ✕

pěnu dokáže vytvořit třeba gel na holení — jen ochutnat! Mimochodem — to, že kapka spadla přesně do středu hrnku s kávou určitě není dílem náhody — zajistí to pipeta v ruce foodstylisty. Samozřejmostí je také přibarvování, bez kterého by většina pokrmů vypadala mdle. Objektiv má rád výrazné barvy. Noční můrou foodstylistů je například knedlík. Jeho neforemná hmota mdlé barvy je téměř nefotitelná tak, aby vypadal lákavě. Většinou se proto přizlucuje a pomůže také uvařit ho s kousky housky — ta neforemnou plochu knedlíku trochu rozbije a dodá zajímavější strukturu. Foodstylista se také neobejde bez několika různě velkých štětečků, oleje a laku, kterými pokrmy a suroviny potírá aby nevypadaly okoralé, ale naopak budily zdání maximální čerstvosti a svěžesti i po několika hodinách focení. Někdy ale ani to nepomůže a je potřeba mít některé suroviny v zásobě a po nějaké době je vyměnit.

ŠPIČKY FOODSTYLINGU

Umění převést do vizuální podoby lahodnou chuť, strukturu pokrmu, jeho aroma, nadýchanost těstíčka i křupavost kůrčičky ovládají mistrně především Francouzi. Ti také přesně vědí, který typ vidličky použít ke kterému druhu salátu. Zdaleka ne všichni foodstylisté to ovládají tak jako oni, nicméně dobré foodstylisty najdete i u nás. Profesionálové, kteří se zabývají foodstylingem, mají také svoji asociaci — IACP, která každoročně uděluje ceny v různých oblastech. Cenu za nejlepší foodstyling získala v roce 2013 Alice M. Hart, která je ve svém oboru skutečnou hvězdou. Věnuje se nejen designu jídla, ale také o něm píše. .

NAŽIVO

Kvůli používaným trikům je focené jídlo ve skutečnosti nepoživatelné. Foodstyling pro fotografii ale udává trendy, kterými se pak řídí luxusní restaurace, které se musí snažit, aby jejich pokrmy byly nejen chuťovým ale i vizuálním zážitkem. Pokud o takový stojíte, navštivte třeba rodinný podnik Le Calandre u Padovy. Patří mezi nejlepší restaurace světa a má na svém kontě několik Michelinových hvězd. Její spolumajitel Massimiliano Alajmo dbá na to, aby vizuální vjem z podávaného jídla byl naprosto dokonalý. Zážitek je i molekulární gastronomie Marca Veyrata, rezervaci u něho je však potřeba udělat až rok dopředu.

Massimiliano Alajmo

HANA PODOLSKÁ – ČESKÁ COCO

TEXT: DENISA ZDYCHYNCOVÁ

Je synonymem elegance první republiky. Kdo tehdy něco znamenal, šil právě u ní.

„Podolská skvěle ovládala to, co by se z dnešního pohledu dalo nazvat uměním marketingu a PR. Její modelový dům se svého času psal francouzsky Maison Podolská a také názvy všech modelů byly ve francouzštině.“

Adina Mandlová, Hana Vítová, Nataša Gollová, ale třeba i Hana Benešová nebo automobilová závodnice Eliška Junková – ty nejslavnější osobnosti si v salónu Hany Podolské podávaly dveře. A vedle nich samozřejmě plejáda manželek nejvýznamnějších podnikatelů, včetně například paní Baťové. Zkrátka, mít šady od Podolské patřilo k dobrému bontonu. Jaká byla sama majitelka věhlasného salónu? V osobním životě to měla trochu jako na houpačce. Narodila se jako Johanna Vošahlíková v roce 1880. Poté, co předčasně zemřel její otec, architekt a stavitel F.Vošahlík, musela rychle začít pomáhat matce živit rodinu. Vyučila se tedy švadlenou a začala šít po domech. Její štěstí bylo, že se seznámila s Viktorem Podolským – akademickým malířem, v jehož žilách dokonce kolovala polská zemanská krev. Vzali se již po krátké známosti a díky manželovi si mohla v roce 1908 otevřít svoji první dílnu, kterou nazvala U Pěti králů. Začínala velmi skromě, jen se dvěma švadlenami. Podniku se ale dařilo, a tak se rodina už v roce 1914 mohla přestěhovat do luxusního bytu v paláci Lucerna na Václavském náměstí. Tamtéž si otevřela i módní salon. Manžel ji velmi miloval a ve všem ji podporoval. Po otevření nového salonu v Lucerně dokonce nechal malování a začal

pracovat v podniku své ženy – to rozhodně nebyla na počátku století běžná věc. Salón dostal název Modelový dům Hany Podolské a jeho zlatá éra nastala po první světové válce, kdy se proměnil na opravdu luxusní modelový dům, jehož součástí bylo i kloboučnictví a kožešnictví. Také počet švadlen se rozrostl na několik desítek. Mezi dvěma světovými válkami se česká móda obecně vyvíhla mezi evropskou špičku a její úroveň nezaostávala za tehdejšími hlavními městy módy – Paříží. Zatímco přibližně do první světové války se české dámy inspirovaly zejména ve Vídni, po první světové válce se rychle začaly orientovat na Francii. Zprostředkovat francouzské trendy měly i speciální módní dopisovatelky. Podolská pravidelně jezdila do Paříže na přehlídky, aby měla přehled o všem, co se ve světě módy šustlo a především aby odpozorovala všechny aktuální trendy a nabídla je okamžitě svým zákaznicím. Účast na přehlídkách ji stála obrovské peníze – jezdila na ně se svou dvorní kreslířkou Hedvikou Vlkovou a účast vyšla přibližně na 30 000 korun, což byla tehdy velká částka. A dámy si také rychle vymyslely systém, jak obelstít zákaz kreslení a fotografování na přehlídkách. Jakmile Podolskou nějaký model zaujal, mrkla na Vlkovou, ta okamžitě odešla na toaletu a tam si vše zaznamenala. Nakonec začala Podolská přehlídky pořádat sama. A ne ledajaké – některé soukromého charakteru třeba pro manželky ministrů, jiných se zase účastnilo i 300 lidí. Modely zpočátku předváděly různé kurážné dámy ze společnosti nebo herečky Národního

Módní přehlídka v salónu Hany Podolské

„Hana Podolská sice směla v Oděvní službě Eva zůstat, ovšem pouze jako prodavačka. A to jen díky tomu, že si to přála sama manželka prezidenta Marta Gottwaldová. Ta pocházela z nižších vrstev a velmi se snažila, aby vypadala jako dáma z vyšších kruhů“

divadla. Později však Podolská – a byla v tom mezi prvními – začala zaměstnávat profesionální manekýny. Aby se děvče mohlo stát modelkou u Podolské, muselo mít především ladnou chůzi. Na to kladla Hana Podolská zvláštní důraz. Manekýny rozdělovala do několika typů – sportovní, elegantní a mladistvý. Za velkým úspěchem jejího salónu ale nestál jen cit pro módu, píle, důraz na dokonalé zpracování a neustálé sledování aktuálních trendů. Podolská skvěle ovládala to, co by se z dnešního pohledu dalo nazvat uměním marketingu a PR. Její modelový dům se svého času psal francouzsky “Maison Podolská” a také názvy všech modelů byly ve francouzštině. Dodávala jim tak punc světovosti. Kromě módních přehlídek také vydávala vlastní časopis, v němž komentovala své modely, podávala rady a popisovala trendy. A nejen to – spojila se s jedním z nejlepších fotografů své doby Františkem Drtikem, který fotil její modely. Pravidelně s ním a se svými modelkami navštěvovala dostihy v Chuchli, a jedenkrát ročně s nimi také jezdila do Mariánských lázní. Proč? Scházela se tam tehdejší smetánka a manekýny od Podolské měly za úkol projít se vždy několikrát po kolonádě – samozřejmě vždy

v jiném modelu. Spolupracovala také s filmem – kostýmy pro nejeden z dobových trháků se šily právě u Podolské. Právě v jejím kostýmu učarovala Oldřichu Novému Adina Mandlová ve filmu Kristián, nebo Lída Baarová Gustavu Nezvalovi ve filmu Maskovaná milénka. Ve filmu Katakomby zase v jedné scéně Adina Mandlová otvírá krabici se

šaty, a kamera poměrně dlouho zabírá zřetelný nápis “Modelový dům Hany Podolské”. Dnes bychom řekli – učebnicový příklad product placementu. Hana Podolská zkrátka měla podnikatelského ducha a vyznala se. I proto se na šaty od ní čekalo až půl roku. Umění propagace by ale samo o sobě určitě na vybudování

Hana Podolská

věhlasného jména nestačilo. Zásadní byla pochopitelně kvalita. Podolská dozorovala šití a neunikl jí jediný chybný steh. Účastnila se také zkoušky každých šatů, které se v jejím salónu šily. Známkou šatů od Podolské proto byly: ten nejlepší materiál, dokonalé zpracování, střízlivost, ženskost a šarm evropské

Hana Podolská v 60. letech

„Definitivní výpověď ze salónu dostala Podolská v roce 1954 a velmi těžce to nesla. Vrátila se tam poté už jen jednou jedinkrát, a sice v roce 1968, když s ní Miroslav Horníček natočil krátký rozhovor pro televizi. Zemřela opuštěná v roce 1972, tedy v 92 letech. Majetek odkázala pečovatelce, která se o ni starala“

úrovně. Dámy, které neměly to štěstí, aby mohly u Podolské šít běžně, protože si to finančně nemohly dovolit, třeba i měsíce či dokonce roky spořily, aby si alespoň na jedny šaty z tohoto luxusního salónu našetřily. K úspěchu Podolské patřilo i to, že svou povahou byla velmi společenská – s mnohými zákaznicemi se stýkala i v osobním životě, výborně je znala, věděla, v čem se budou cítit dobře, jakou jejich přednost vyzdvihnout a co naopak zakrýt. V roce 1926 postihla Hanu Podolskou těžká rána. Její manžel nešťastnou náhodou zemřel na honu a s jeho ztrátou se vlastně nikdy pořádně nevyrovnala. O devět let později přišlo další neštěstí – její starší syn oslepl, zakrátko na to ochrnl a nakonec zemřel. A osud, který začal Haně Podolské ukazovat svou nepříznivou tvář, se neotočil ani po válce. Naopak – Hanu Podolskou už vlastně nečekalo nic dobrého. Přišel rok 1948 a její snacha okamžitě emigrovala do USA – následkem toho byl její syn zatčen a skončil ve vězení. Po propuštění emigroval za manželkou a Podolská ho již nikdy neviděla. A nakonec přišla i o poslední vypiplané dítě – svůj salón. Po roce 1948 byl znárodněn a dostal

nový název – Oděvní služba Eva. Původní lesk se rychle vytratil, kontakty Podolské s Paříží byly zpřetrhány a tak si Oděvní služba Eva o původní slávě Modelového domu Hany Podolské mohla nechat jen zdát. Hana Podolská sice směla v Oděvní službě Eva zůstat, ovšem pouze jako prodavačka. A to jen díky tomu, že si to přála sama manželka prezidenta Marta Gottwaldová. Ta pocházela z nižších vrstev a velmi se snažila, aby vypadala jako dáma z vyšších kruhů. Za vzor a ideál si vzala svou předchůdkyni v roli první dámy, Hanu Benešovou. Ale, když dva dělají totéž, není to totéž. Marta Gottwaldová zkrátka dámou nebyla a neudělala ji z ní ani Hana Podolská. Ta v Oděvním podniku Eva vydělávala 2400 korun měsíčně a kromě salónu přišla i o polovinu svého bytu, do něhož byla přestěhována hraběnka Dohalská. Definitivní výpověď ze salónu dostala Podolská v roce 1954 a velmi těžce to nesla. Vrátila se tam poté už jen jednou jedinkrát, a sice v roce 1968, když s ní Miroslav Horníček natočil krátký rozhovor pro televizi. Zemřela opuštěná v roce 1972, tedy v 92 letech. Majetek odkázala pečovatelce, která se o ni starala.. **x**

TVÁŘE ODĚVŮ

TEXT: REDAKCE

FOTO: DUŠAN ŠIMÁNEK, KAREL LOSENICKÝ, KARIN ZADRICK

Olo Křížová – stylistka, choreografka a kreativní ředitelka MERCEDES–BENZ PRAGUE FASHION WEEKEND tvrdí, že oděvu propůjčí tvář až profesionální modelka. Základem je sice krása, ale sama o sobě pro úspěch na mezinárodní scéně nestačí.

JAKÉ JSOU DÍVKY KTERÉ USPĚJÍ I VE SVĚTĚ?

Profesionální modelka v první řadě ví co je její práce a jak se k ní stavět. Nestačí být jen krásná, takových dívek je na světě plno. Musí mít charisma, krásné tělo, pleť, vlasy, musí se o to tělo starat, je to její výrobní nástroj. Také musí vnímat různé nálady, situace, je to vlastně herečka, která reflektuje ideu návrháře, nebo zadání klienta.

PODLE JAKÝCH KRITÉRIÍ SI NÁVRHÁŘI VYBÍRAJÍ MODELKY ODPOVÍDAJÍCÍ JEJICH TVORBĚ? LIŠÍ SE NEBO MAJÍ NĚJAKÁ SHODNÁ KRITÉRIA?

Základním kritériem jsou míry – tam se návrháři vesměs shodují. Kolekce nejlépe vypadá na vysokých štíhlých modelkách. Dále ale záleží vše na návrhář, který si vybírá typy do své kolekce podle sebe. Jeden bude mít modelky velmi ženské, s klasickými ženskými tvary, s dlouhými vlasy a druhý bude pracovat s úplně opačným typem dívky, chlapecký střih, hubené tělo bez ladných křivek. V tomto jsou diametrální rozdíly. Vkus lidí je také nesmírně pestrý. Nelze definitivně určit co je krásné a co ne, je to otázka estetiky v celé její škále.

JE ROZDÍL MEZÍ PŘEDVEDENÍM MODNÍCH KONCEPTŮ A NOSITELNÝCH LINIÍ „PRET A PORTER“? JEDNÁ SE O STEJNÉ TIPY MODELEK, ČI SE ODLIŠUJÍ?

Jedná se o dva různé druhy prezentace. Dobrá a tvárná modelka může pracovat jak pro klasickou módní show, tak pro alternativní scénu.

KDE SE ZÁJEMCI O MODELING NAUČÍ, CO PRO SVÉ POVOLÁNÍ POTŘEBUJÍ – JAK SE Z NICH STANOU PROFESIONÁLOVÉ?

Učí ve své mateřské agentuře, která je připravuje na profesionální dráhu. Nejvíce se ale naučí v praxi při focení a na přehlídkách. Modelka se musí „vycho-dit“, aby byla na přehlídkovém mole jistá. musí mít nějaké zkušenosti z focení, aby zjistila, jestli jí to baví a jestli třeba není z objektivu ve stresu. To je pak vážný problém.

JSOU ČESKÁ DĚVČATA VSTUPUJÍCÍ DO MÓDNÍHO SVĚTA PŘIPRAVENA I NA STANDARDY A POŽADAVKY ŠPIČKOVÝCH ZNAČEK?

Moc připravené nejsou. Cestovat po světě a pracovat od 14ti, nebo 16ti let je hodně náročné. Nestarají se o sebe, sází na svou krásu, ale i ta potřebuje péči

foto: Karel Losenický

EXISTUJÍ VE SVĚTĚ ŠKOLY, KTERÉ PŘIPRAVUJÍ MODELKY PRO JEJICH PRÁCI?

Školy, nebo kurzy jsou obvykle všude. Záleží, kdo je vede. Bohužel mám špatné zkušenosti, většinou jsou to podvodníci, kteří vydělávají na lidech, kteří se v oboru nevyznají a nabízejí jim za nemalé peníze, že z nich udělají modelky. To se nestane. Takový kurz dívky nezaručí, že se stane modelkou. Důležitá je agentura, která dívku objeví, ta jí dá potřebný základ.

JE ROZDÍL MEZI FOTOMODELKOU A MODELKOU, KTERÁ PŘEDSTAVUJE TVORBU NÁVRHÁŘE NA MOLECH ?

V zásadě ano, modelka pro mólu musí splňovat dost přísné míry, hlavně výšku. Fotomodelka může být i menší a samozřejmě musí být fotogenická, nestačí být krásná. Někdy krása vůbec nefunguje. Jsou modelky, které na ulici úplně přehlédnete, ale jsou tak tvárné a líčením a svou schopností vcítit se do tématu jsou tak proměnlivé, že mohou dělat celkem cokoliv. To je výhra.

JSTE UZNÁVANOU MÓDNÍ STYLISTKOU, CHOREOGRAFKOU, VZPOMENETE SI JEŠTĚ NA VÁŠ KDYSI PRVNÍ PROFESIONÁLNÍ DEN MODELKY?

Samozřejmě, na takové věci se nezapomíná. To bylo v roce 1991, přehlídka v malém rakouském městečku. Měla jsem to štěstí, že jsem potkala výbornou ženu, choreografku, bývalou modelku, dnes známou spisovatelku Sylvu Laueovou, která mě naučila „chodit“ a dala mi základ. Byla jsem na přehlídce malá, ale návrháři se mnou rádi pracovali. Ve světě jsem velké přehlídky nikdy nedělala, kromě Asie, ale to mi nevadilo, věděla jsem jaká jsou pravidla hry.

foto: Dušan Šimánek

foto: Karin Zadrick

„Máme modelky a modely, kteří v zahraničí pracují a patří mezi špičku. Mnohdy je u nás ani neznáme“

foto: Karel Losenický

CO VÁM TATO ZKUŠENOST PŘINESLA?

Díky modelingu jsem cestovala do míst, na která bych se bez této práce nikdy nedostala. Ale hlavně jsem se naučila mnoho jiných věcí, celou strukturu práce v módě. Tady jsme tehdy byli na začátku a mnoho věcí jsme nevěděli. Návraty ze zahraničí pro mě byly většinou bolestné. Očekáváte nějakou profesionalitu, ta ale u nás stále nebyla. Díky tomu jsem mohla definovat svou pozdější práci stylistky, choreografky, ale hlavně kreativního konzultanta.

JE V ČESKU DOSTATEK MODELEK A MODELŮ, KTEŘÍ SE PROSADÍ V ZAHRANIČÍ A MÁME V SOUČASNÉ DOBĚ NĚJAKOU VYCHÁZEJÍCÍ MODELINGOVOU NADĚJNOU TVÁŘ?

Máme modelky a modely, kteří v zahraničí pracují a patří mezi špičku. Mnohdy je

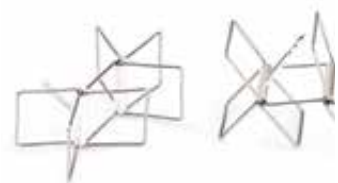
u nás ani neznáme. Struktura módy se však za poslední roky mění, modelkou na výsluní je dívka třeba jen jednu dvě sezóny — vše je mnohem rychlejší. Ale samozřejmě máme například Janu Kanuerovou v New Yorku, zajímavou androginní tvář, která je velmi žádaná, u nás by však nepracovala, je to světová modelka. Z modelů musím jmenovat Šimona Kotyka, který patří momentálně mezi naše top modely světového formátu. Oba jsou nejen krásní a tvární, ale práce s nimi je radost, vše plyne samozřejmě, jsou to profesionálové na svém místě. **x**

foto: Dušan Šimánek

TIPY FOX GALLERY

ČÍM SI UDĚLAT RADOST...
NEBO NĚKOMU JINÉMU

↑
KARLA OLŠÁKOVÁ
Náušnice
1.500 Kč

↑
DECHBEROUČI
Betonové náušnice
2.580 Kč

↑
LUGI
Stolička, série 02
3.985 Kč

↑
NICOLE TAUBINGER
Náhrdelník víčka a polodrahokam
3.200 Kč

↑
IVANA ŠRÁMKOVÁ
Dvojice peruánských ptáků
48.000 Kč

↑
JAN SVOBODA
Kvadratura kruhu, 120 x 150 cm
80.000 Kč

↑
LUGI
Mlýnek na pepř a sůl
940 Kč

↑
ALŽBĚTA SKÁLOVÁ, JIŘÍ DVOŘÁK BAOBAB
Rostlinopis, 300 Kč

↑
KARL RUHRBERG; MANFRED SCHNECKENBURGER
Umění 20. století, 820 Kč

www.sonberk.cz

World Wine Awards Decanter • Wine Challenge London • Mondial Brusel Vinalies Paris • International Wine and Spirit Competition London Concourse Cidade do Porto • Mundus Vini Germany International Concourse Ljubljana • WDA San Francisco Gewürtztraminer du Monde

SONBERK nejen skvělá architektura a design, ale i genius loci, réva a víno, ve které se snoubí kouzlo historické vinice a práce lidí vytvářející její novodobou historii srdcem.

Art of wining...

